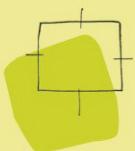

Bestemmingsplan Feanwâlden-kom

VASTGESTELD

BügelHajema

Plek voor ideeën

Bestemmingsplan Feanwâlden-kom

V A S T G E S T E L D

Inhoud

Toelichting + bijlagen

Regels + bijlagen

Verbeelding

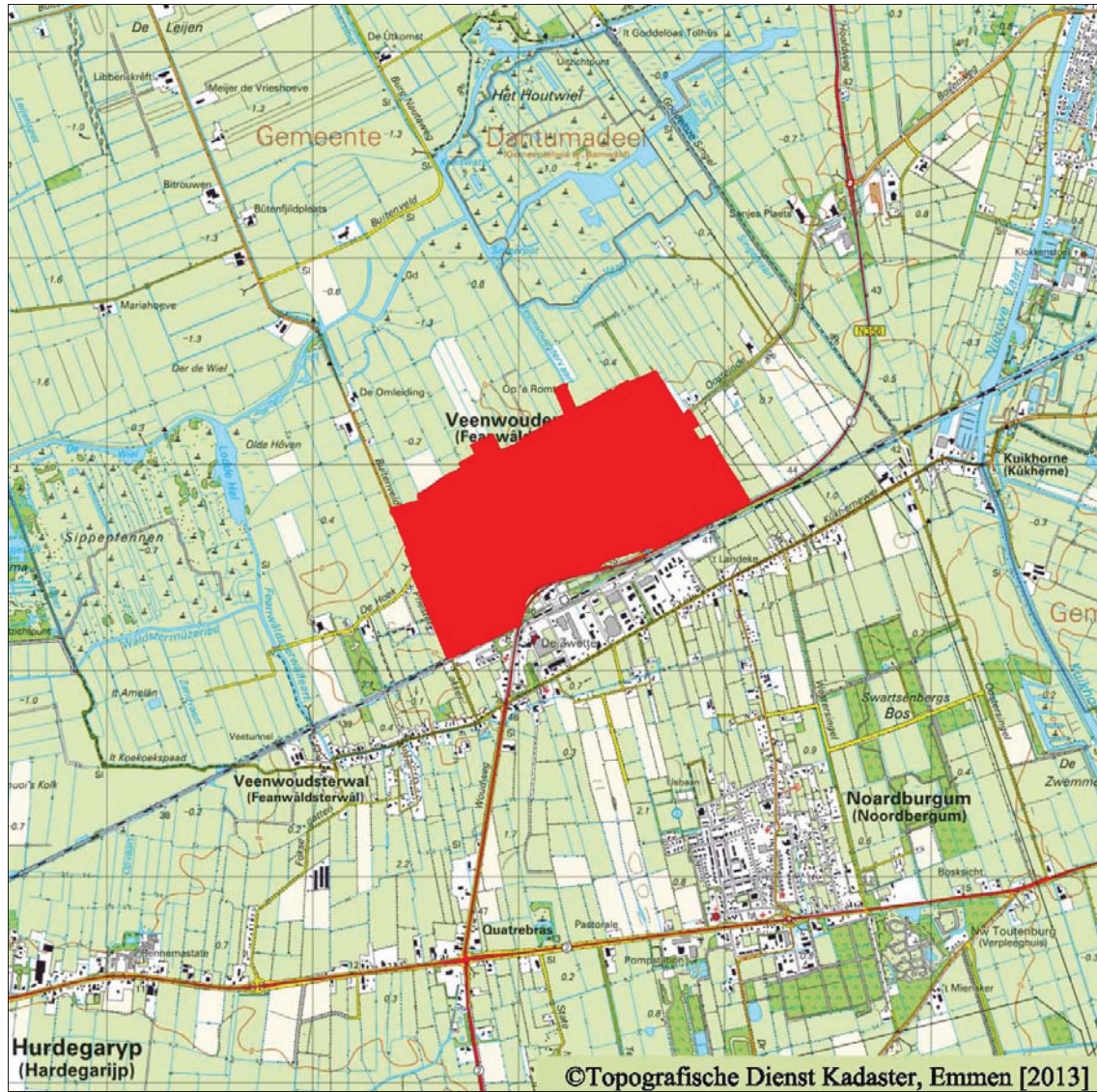
2 juli 2013

Projectnummer 040.00.07.34.00

Ideeën voor een plek

Overzichtskaart

Toelichting

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Fysieke omgeving	7
2.1	Ligging in de regio	7
2.2	Ontstaansgeschiedenis	7
2.3	Het huidige omgevingsbeeld	9
3	Geografische schets	15
3.1	Bevolking en woningen	15
3.2	Voorzieningen en bedrijvigheid	17
3.3	Verkeerssituatie	17
4	Beleidskader	19
4.1	Rijksbeleid	19
4.2	Provinciaal beleid	21
4.2.1	Streekplan Fryslân	21
4.2.2	Provinciale Verordening Romte Fryslân	22
4.2.3	Cultuurhistorische kaarten	23
4.2.4	Wenjen in Fryslân	23
4.2.5	Wenjen 2000+	24
4.2.6	Monumenten Inventarisatie Project en Monumenten Selectie Project	24
4.2.7	Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan	25
4.2.8	Categoriseringsplan duurzaam	26
4.3	Regionaal beleid	27
4.3.1	Regiovisie Noordoost Fryslân 2003	27
4.4	Gemeentelijk beleid	28
4.4.1	Woonvisie Dantumadiel	28
4.4.2	Woonprogramma 2010-2020	30
4.4.3	Karakteristieke bebouwing	32
4.4.4	Sletten romte belied	34
4.4.5	Duurzaam bouwen	35
4.4.6	Duurzaam veilig	35
4.4.7	Gemeentelijk rioleringsplan	35
4.4.8	Regionaal waterplan	36
4.4.9	Waterakkoord	37
4.4.10	Landschapsbeleidsplan 2003	37
4.4.11	Toekomstvisie Dantumadiel 2014	38
4.4.12	Welstandsnota	38

5	Milieu- en overige randvoorwaarden	41
5.1	Geluidhinder door wegverkeer	41
5.2	Spoorweglawaai	41
5.3	Industrielawaai	42
5.4	Hinder van bedrijvigheid	43
5.5	Externe veiligheid	43
	5.5.1 Algemeen	43
	5.5.2 Spoorlijn	45
	5.5.3 Aardgastransportleiding	45
	5.5.4 Gasontvangstation	46
	5.5.5 LPG-tankstation	46
5.6	Luchtkwaliteit	49
5.7	Leidingen en straalpaden	50
5.8	Waterbeheer	51
5.9	Ecologie	53
5.10	Archeologie en cultuurhistorie	53
	5.10.1 Archeologie	53
	5.10.2 Cultuurhistorie	56
5.11	Bodemkwaliteit	59
6	Planbeschrijving	63
6.1	Functionele structuur	63
6.2	Ruimtelijke structuur	64
7	Juridische toelichting	67
7.1	Algemeen	67
7.2	Bestemmingsplanprocedure	67
7.3	Inhoud bestemmingsplan	68
7.4	Afzonderlijke bestemmingen	71
7.5	Wijzigingsbevoegdheden	74
8	Economische haalbaarheid	77
9	Overleg en inspraak	79

Bijlagen

Inleiding

Actualisering

Het voorliggende bestemmingsplan vormt de planologische regeling voor de bebouwde kom van de kern Feanwâlden. Het vervangt de volgende bestemmingsplannen:

- Bestemmingsplan Veenwouden-Kom, vastgesteld door de gemeenteraad op 28 maart 1995 en goedgekeurd door Gedeputeerde Staten (GS) op 8 november 1995;
- Bestemmingsplan reconstructie spoorwegovergangen Kievitlaan/Feintenslaan (deels), vastgesteld door de gemeenteraad op 31 maart 1998 en gedeeltelijk goedgekeurd door GS op 2 juli 1998;
- Bestemmingsplan Talma II, vastgesteld door de gemeenteraad op 1 september 1992 en gedeeltelijk goedgekeurd door GS op 22 april 1993;
- Bestemmingsplan De Fennen 14a, vastgesteld door de gemeenteraad op 28 juni 2005 en goedgekeurd door GS op 29 november 2005;
- Bestemmingsplan Veenwouden-Zuid (deels), vastgesteld door de gemeenteraad op 29 juni 1993 en gedeeltelijk goedgekeurd door GS op 27 oktober 1993;
- Bestemmingsplan Talmahûs Feanwâlden, vastgesteld door de gemeenteraad op 28 juni 2011.

Deze plannen blijven gelden, zolang het nieuwe bestemmingsplan nog geen rechtskracht heeft.

De aanleiding voor het opstellen van het bestemmingsplan is de gewenste actualisering van de vigerende regelingen in de gemeente Dantumadiel. Het bestemmingsplan voor Feanwâlden-kom vormt één plan in een reeks van actualiseringen die is gestart met een nieuw bestemmingsplan voor de bebouwde kom van Damwâld (het pilot project). Het opstellen van digitale plannen is een belangrijk uitgangspunt van de actualiseringoperatie. De plansystematiek is daarop geënt.

De wijzigingen in de bestaande situatie, die bijvoorbeeld op basis van artikel 19-procedures vorm hebben gekregen, zijn in de voorliggende herziening verwerkt. Tevens is het plan aangepast aan de actuele beleidskaders en wetgeving op het gebied van ruimtelijke ordening en milieu.

Naast deze algemene actualisering, wordt in het nieuwe plan bijzondere aandacht besteed aan de karakteristiek van het plangebied, zoals die onder meer wordt bepaald door de historische bebouwing en de landschappelijke structuur.

LEESWIJZER

In het navolgende wordt allereerst ingegaan op de historische en de huidige ontwikkelingen in Feanwâlden (hoofdstuk 2 en 3). De basis daarvoor is onder andere een veldinventarisatie. In hoofdstuk 4 wordt het beleidskader op verschillende niveaus geschetst. Daarna komen in hoofdstuk 5 de milieukundige en overige randvoorwaarden aan de orde. Hoofdstuk 6 betreft de planbeschrijving en hoofdstuk 7 geeft een toelichting op de juridische vormgeving van het plan. In hoofdstuk 8 wordt ingegaan op de economische uitvoerbaarheid. In hoofdstuk 9, tenslotte, wordt aandacht besteed aan de inspraak en het overleg ex artikel 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening (Bro).

Fysieke omgeving

2

2.1

Ligging in de regio

Feanwâlden is een van de drie grote kernen in de gemeente Dantumadiel en is gelegen in het zuiden van de gemeente. Het ligt noordoostelijk van Leeuwarden en ten zuiden van Dokkum. Feanwâlden is bereikbaar via de doorgaande weg van Nyegea naar Dokkum, de N356, die ook deel zal uitmaken van De Centrale As.

2.2

Ontstaansgeschiedenis

Feanwâlden is gesitueerd aan de noordelijke rand van een (dekzand) plateau. Het zanddek is voornamelijk door de wind tijdens de laatste ijstijd afgezet, op een ondergrond van keileem. Het plateau is relatief laag gelegen, Feanwâlden ligt echter op een hoge rug. De zandgronden (podzolen), die van nature arm zijn, zijn op de ontginningsbasis in de loop der tijden verrijkt (humushoudend). Het dekzandplateau wordt aan de noordwestzijde van Feanwâlden begrensd door venige, laag gelegen gronden (veenontginningsgebied).

OPENBAAR VERVOER

Op de zandgronden treffen we beplante perceelscheidingen aan in een opstreckende verkaveling terwijl de van oorsprong venige gronden aan de noordwestzijde een open karakter hebben. Daar kan een aantal beschermde natuurgebieden worden aangetroffen. Feanwâlden is gelegen op de overgang van het open naar het coulisselandschap.

Feanwâlden is van oorsprong een streekdorp. De naam Achterwei houdt hier nog verband mee. De boerderijen liggen op een rij langs deze weg en de Stinswei. Ook de “opstreckende” verkaveling is kenmerkend voor een streekdorp. Het dorpsgebied wordt aan de zuidzijde begrensd door De Swette, de grensweg met het oudere en grotere dorpsgebied van Burgum en strekt zich naar het noorden uit tot ver in een laaggelegen veengebied.

Feanwâlden is ontstaan in de periode met veel ‘woudvestigingen’ tussen 1000 en 1200 na Christus. Waarschijnlijk heeft het ontstaan in het laatste deel van deze periode plaats gehad. Dit is later dan bijvoorbeeld Damwâld.

Figuur 1. De verkaveling bij Feanwâlden rond 1832 met weiland (groen) en bouwland (beige) (Bron: Historisch GIS Fryslân (HISGIS))

Het dorp heeft een belangrijke rol gespeeld in de veenontginningen in dit gebied, onder invloed van onder andere het klooster Claercamp dat vanaf 1439 een uithof had in de Skierstins te Feanwâlden. Via de Feanwâldster Feart, de Skiersleat en de Galgesleat was de stins verbonden met het klooster in Rinsumageast. Het klooster had grote belangen in de turfwinning op het grensgebied van Dantumadiel en Tytsjerksteradiel. Een belangrijke veenontginning binnen het dorpsgebied was het thans ten zuiden van de spoorlijn gelegen Feanwâldsterwâl. Naast de agrarische bebouwing langs de Achterwei en de Stinswei/Haadstrjitte ontstond in de omgeving van de N.H.-Kerk een concentratie van niet-agrarische bebouwing. Deze bebouwing breidde zich verder uit langs de vaart.

In het begin van de 20e eeuw is in de omgeving van de Nijewei en langs de Stinswei een buurtje ontstaan, waardoor als het ware een “dubbeldorp” werd gevormd. In de decennia daarna zijn de beide bebouwingsconcentraties nog wat verder uitgebreid. Na de Tweede Wereldoorlog is in het tussenliggende gebied het verpleegtehuis Talma-oord tot stand gekomen en ook enkele woonstraatjes. Ten zuiden van de spoorlijn kwam een bedrijventerrein tot ontwikkeling, terwijl aan de oostelijke rand van het dorp een sportcomplex werd aangelegd.

In de jaren zestig heeft de provinciale weg Dokkum - Drachten vanaf de spoorwegovergang in Feanwâlden tot de afslag naar De Westereen (De Falom) een nieuw tracé gekregen, namelijk direct ten noorden van de spoorlijn, ten zuiden van de bestaande dorpsbebouwing. De Stinswei behield nu alleen nog een functie als dorpsontsluitingsweg. Daarmee was tevens een belemmering weg-

genomen om dorpsuitbreiding aan de noordkant van de Stinswei/Haadstrjitte tot stand te brengen. In de jaren '70 werd hiermee een begin gemaakt. In snel tempo werd gebouwd in het plan De Fennen (aan de noordoostzijde) en daarna in de Tichelkamp (aan de westzijde) en Talma (noordzijde).

De meest recente uitbreiding van Feanwâlden is Talma II in het noordwesten van het dorp. Toekomstige uitbreidingen zijn gepland aan de oostzijde van Feanwâlden (It Bosk). Deze plannen zijn niet in dit bestemmingsplan opgenomen.

2.3

Het huidige omgevingsbeeld

Vroeger was de route Stinswei/Haadstrjitte/Oastein naast de dorpsstraat ook de doorgaande verbinding van Drachten naar Dokkum. Nu is dit nog afleesbaar in het brede profiel van vooral de Stinswei. Het oudste bebouwingscluster bevindt zich in de omgeving van de N.H.-Kerk, aan de Haadstrjitte. De bebouwing is hier gemengd van architectuur, ouderdom en functie. De panden vormen een vrij aaneengesloten bebouwingswand die ter hoogte van de kruising met de Feintensloane verspringt. De huizen staan in het algemeen direct aan de verharding en hebben een woon- of winkelfunctie, met name voor dagelijkse boodschappen. De Haadstrjitte is vrij breed en onbeplant en wordt aan beide zijden door een stoep begeleid. Auto's parkeren in de praktijk langs de stoep, direct voor de winkels.

HAADSTRJITTE

OASTEIN

Figuur 2. De Oastein in zuidwestelijke richting
(Bron: Google Earth)

In oostelijke richting gaat de Haadstrjitte over in het Oastein (figuur 2); een weg waarlangs nog incidenteel oude (agrarische) bebouwing staat, maar waar-tussen de open ruimten zijn opgevuld met recentere bouw. Deze bebouwing

sluit aan op de aan de noord- en zuidzijde gelegen uitbreidingswijken. De weg is aan de zuidzijde met eiken beplant. Aan de noordzijde is op sommige plaatsen een dichte opgaande beplanting aanwezig die de achterzijden van de nieuwbouw van de Fennen aan het oog onttrekt.

HAADSTRJITTE - STINSWEI

In westelijke richting veranderen de gesloten bebouwingswanden van de Haadstrjitte in een opeenvolging van grote vrijstaande panden, omringd door royale tuinen. Op de overgang naar dit geheel andere beeld staat de N.H.-Kerk. De kerk staat gedraaid ten opzichte van de weg en ligt iets teruggeschoven achter een drietal panden. Hierdoor speelt dit gebouw niet zo'n centrale rol in de dorpsstructuur. De kerk dateert uit 1648 en is eenvoudig van opzet; éénbeukig met een toren en zadeldak. De kerk wordt omringd door een kerkhof en een haagbeplanting; bomen ontbreken. Dit gedeelte van de Haadstrjitte en de overgang naar de Stinswei heeft een groen karakter. Er is aan één zijde een jonge eikenbeplanting aanwezig. De volgroeide beplantingen van de grote herenhuizen, voormalige boerderijen en het monumentale Schierstins (figuur 3) spelen hier een grote rol. Het profiel van de weg is nogal breed als overblijfsel van de doorgaande functie van deze route in vroegere tijden. De genoemde stins is thans in gebruik als expositieruimte en VVV-gebouw. Het gebouw heeft een middeleeuwse toren en jongere aanbouwen en wordt omringd door een gracht.

De Stinswei buigt af naar het zuidwesten en heeft hier weer een wat dichtere bebouwing met vrijstaande huizen van de eerste helft van deze eeuw. Voor de huizen liggen voortuinen en aan één kant van de weg is een parkeerstrook aangebracht. Het oppervlak verharding is ook hier groot.

Figuur 3. De Schierstins (Bron: Google Earth)

De Finnen en de Feintensloane zijn te beschouwen als uitlopers van het oude bebouwingscluster rond de N.H.-Kerk. De bebouwing langs De Finnen is voor het oudste gedeelte oorspronkelijk op de Feanwâldster Feart georiënteerd. Hier treffen we een gemengde bebouwing aan van voormalige boerderijen en arbeiderswoningen. De weg ‘De Finnen’ is in een later stadium aangelegd. Het eerste gedeelte van De Finnen heeft een tweezijdige bebouwing met veelal kleine vrijstaande huisjes met één bouwlaag en een kap. De huisjes staan direct op de verharding of hebben een klein voortuintje. Ook de Feintensloane wordt begeleid door vrijstaande rood stenen woningen met één bouwlaag en een steil dak. Vaak staat de kopgevel daarbij naar de weg gekeerd. Hier zijn echter wel voortuinen aanwezig.

DE FINNEN EN DE
FEINTENSLOANE

Langs de Johannes Prinsstrjitte staan voornamelijk twee-onder-een-kapwoningen met één bouwlaag opgetrokken in rode steen en een kap. De nokrichting is hier evenwijdig aan de weg gericht. Ook langs de Tjalling Talmastrjitte en de Juliusstrjitte staat roodstenen bebouwing, maar deze huizen hebben twee bouwlagen en een licht hellend dak. Het gaat hier om een aantal straten met een eenvormige bebouwing van vlak na de oorlog.

JOHANNES PRINSSTRJITTE

In de omgeving van het spoor ontstond aan het begin van de 20^e eeuw een tweede bebouwingscluster langs de Stinswei en de Spoarloane werden vrijstaande panden gebouwd met een wisselende bouwvorm en richting van de kap. De bebouwing van de Spoarloane is eenzijdig. Aan de overzijde ligt het terrein van het bejaardenhuis ‘Talma-oord’. De omgeving van het spoor wordt nogal beheerst door infrastructuur. Aan de overzijde van de weg Dokkum - Drachten, liggen een hotel-restaurant en een kerk. Ook liggen in dit deel van het plangebied de nodige voorzieningen voor het railverkeer; het treinstation, een spoorovergang en parkeervoorzieningen.

SPOARLOANE

De Falkenawei en de Nijewei hebben eenzelfde karakter qua bebouwing. Hier staan vrijstaande huizen met één bouwlaag en een kap met grote dakhelling. De kopgevels staan naar de straat gericht en volgen één rechte rooilijn. De Nijewei is vrij breed en eenzijdig beplant. De Falkenawei is smaller en heeft aan één zijde parkeervakken in het profiel. Ook het Foarpaad heeft een soortgelijke bebouwing. Dit pad verbindt enerzijds de Nijewei met de Falkenawei, de Nijewei met de wijk Tichelkamp.

FALKENAWEI EN NIJEWEI

De Achterwei is één van de oude wegen van het dorp. Nu speelt hij echter geen grote rol meer in de dorpsstructuur. Aan de noordzijde staan nog enkele oudere woningen en er ligt een begraafplaats. Daarnaast grens aan de noordzijde hiervan nu de meest recente uitbreidingswijk, Talma II.

ACHTERWEI

Aan de zuidzijde van de Achterwei liggen woningen al dan niet op de weg georiënteerd. De bebouwing van de wijk Tichelkamp is niet op de Achterwei gericht. De wijk kenmerkt zich door vrijstaande huizen en een slingerend patroon van wegen waarlangs op diverse plaatsen een bosachtige opgaande beplanting is aangebracht. Hier grenst de beplanting van de privéterreinen aan de weg.

TICHELKAMP

Ook de overzijde heeft een groen karakter door de beplanting van de begraafplaats en de elzensingels. Een rij naoorlogse nieuwbouw is wel op de Achterwei georiënteerd. De weg vervolgt dan zijn tracé langs de bebouwing van Talma I en de rijk beplante achterzijden van de herenhuizen en stins langs de Stinswei.

SENIORENHUISVESTING

Het westelijke en oostelijke bebouwingscluster van Feanwâlden zijn in de loop der tijd aan elkaar gegroeid. Het tussenliggende gebied wordt voor een groot deel in beslag genomen door het (psychogeriatisch) verpleegtehuis Talma Hûs, het seniorencomplex Swanneblom en het bij de complexen behorende omliggende groen. Daarnaast is langs de Pieter de Clercqstrjitte in de jaren zestig woningbouw gerealiseerd en zijn in aansluiting op het seniorencomplex lage villa's met een plat dak gebouwd. Op de hoek van Tjalling Talmastrjitte en Johannes Prinsstrjitte ligt bovendien een school.

VOGELBUURT

Aan de zuidoostkant van het dorp ontstond in de zestiger en zeventiger jaren de Vogelbuurt. Dit was een nieuwbouwwijk met een rechtlijnig stratenpatroon en brede wegen. Het gaat in het algemeen om rijtjeshuizen met twee bouwlagen en een kap en om bejaardenwoningen. Meestal is tenminste eenzijdig een groenstrook aanwezig tussen trottoir en weg. De wijk heeft een vrij eenvormig karakter. Aan de oost- en zuidrand van de wijk zijn twee kleine groepen bebouwing gerealiseerd met een ander karakter. Het zuidelijke cluster bestaat uit twee-onder-een-kapwoningen rond een hofje; bij het oostelijke cluster gaat het om vrijstaande woningen.

Figuur 4. De Eslawâld in de woonbuurt Talma (Bron: Google Earth)

TALMA I EN II

In de woonbuurt Talma I zijn hoofdzakelijk premie- en vrije sectorwoningen gerealiseerd. In deze wijk wordt ook een groot gebied ingenomen door het ouderenzorgcentrum Talma Hoeve en het daaromheen liggende groen. De meest recente uitbreiding van Feanwâlden, Talma II, ligt in het noordwesten van het

dorp. Het grootste deel van de woningen zijn vrijstaande woningen. Daarnaast komen ook twee-onder-een-kapwoningen voor. Binnen dit deel van het dorp ligt nog een groen gebied, met te midden daarvan de begraafplaats.

Als hoofdelementen in de ruimtelijke structuur van Feanwâlden worden gezien:

HOOFDELEMENTEN EN
RUIMTELIJKE STRUCTUUR

1. Het bebouwingsbeeld met in het algemeen:
 - bebouwing die door oriëntatie en situering de openbare ruimte begeleidt;
 - bebouwing die per straatzijde of cluster samenhang vertoont in maatvoering, rooilijnen en aantal aaneen gebouwde woningen waarbij een bouwvorm in één of twee bouwlagen met kap overheerst.
2. De Haadwei door het dorp met aangrenzende bebouwing en wegbeplanting met:
 - in het westelijke en oostelijke deel verspreide bebouwing;
 - in het middendeel aaneengesloten bebouwingswanden direct gelegen aan de verharding;
 - een groot aantal karakteristieke gebouwen.
3. Het aaneengesloten park en tuingebied dat zich uitstrekt van het bejaardencentrum tot de omgeving van Schierstins met de daarin voorkomende opgaande beplanting en waterlopen.
4. De opgaande beplantingen langs de randen van de Tichelkamp, de Finnen, Talma I en het sportcomplex.
5. De eendenkooi, het centrale groenelement in de Tichelkamp en de houtwallen in het gebied de Fennen.
6. Het open gebied ten oosten van Talma I (het gebied ten noorden van de Schierstins aan de Haadstrjitte).
7. Het water van de Feanwâldster Feart en rond de Schierstins.
8. De vijverpartijen in het noordoostelijke deel.

Geografische s c h e t s

3

3.1

Bevolking en woningen

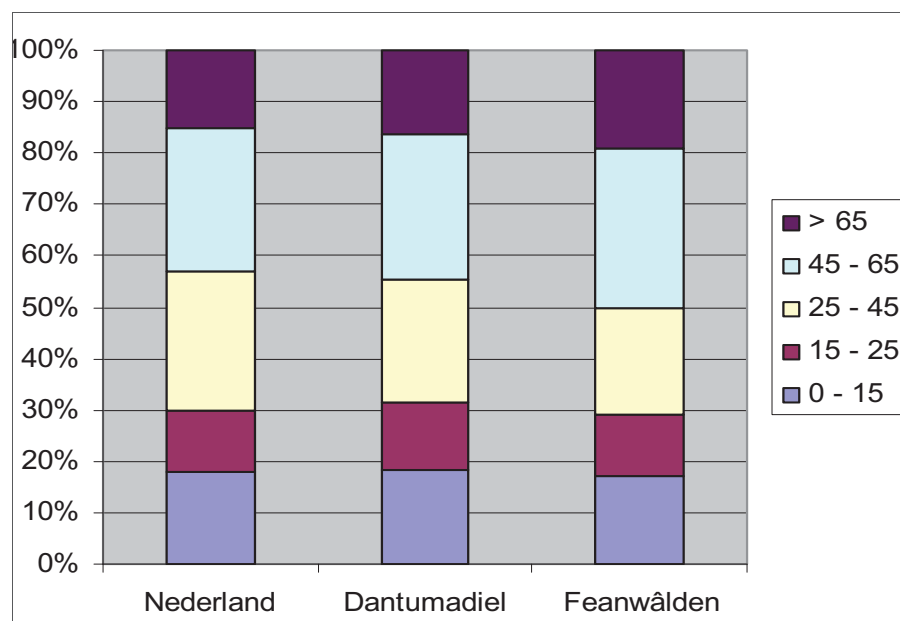
Het inwonertal van de gemeente Dantumadiel is het afgelopen decennium enigszins afgenomen (tabel 1). Dit in tegenstelling tot de provincie Fryslân, waar het inwonertal is blijven toenemen.

Tabel 1. Inwonertal van Feanwâlden en Dantumadiel (Bron: Provincie Fryslân)

Jaar (per 1/1)	Feanwâlden	Dantumadiel
1996	3.770	19.723
1997	3.919	19.814
1998	3.994	19.935
1999	3.975	19.845
2000	4.003	19.838
2001	3.920	19.840
2002	3.886	19.763
2003	3.826	19.687
2004	3.820	19.768
2005	3.753	19.679
2006	3.743	19.556
2007	3.728	19.461
2008	3.715	19.395
2009	3.650	19.370
2010	3.600	19.285

Feanwâlden telde begin 2010 3.600 inwoners (dit aantal is inclusief het bij het dorp gerekende buitengebied). Sinds 2000 is er een daling van het inwoneraantal te constateren, zowel in de kern Feanwâlden als in de gemeente. Ook het aandeel van Feanwâlden in de bevolkingsomvang van Dantumadiel is het afgelopen decennium licht gedaald. Dit percentage bedraagt in 2010 iets minder dan 19% van de totale bevolking van Dantumadiel.

Wanneer de leeftijdsopbouw van Feanwâlden naast die van Dantumadiel en Nederland als geheel wordt gelegd, valt op dat de verdeling redelijk vergelijkbaar is. Wel zijn in Feanwâlden iets meer ouderen. De groepen 45-65 en 65+ zijn enigszins oververtegenwoordigd (doordat Feanwâlden een groot aanbod aan zorginstellingen voor ouderen heeft), terwijl de groep 25-45 jarigen duidelijk minder groot is dan in de gemeente en in Nederland als geheel.

Figuur 5. Vergelijking leeftijdsopbouw Nederland, Dantumadiel en Feanwâlden (2010) (Bron: CBS)

Tabel 2. Woningvoorraad van Feanwâlden en Dantumadiel

Jaar	Feanwâlden	Dantumadiel
1996	1.395	7.088
1997	1.440	7.179
1998	1.483	7.300
1999	1.499	7.398
2000	1.506	7.446
2001	1.509	7.458
2002	1.510	7.459
2003	1.511	7.482
2004	1.499	7.527
2005	1.492	7.538
2006	1.490	7.584
2007	1.487	7.605
2008	1.488	7.613
2009	1.517	7.694
2010	1.515	7.700

Het aantal woningen in Feanwâlden is in de periode 1996-2010 met 120 woningen toegenomen (zie tabel 2). In de gemeente zijn in dezelfde periode in totaal 612 woningen gebouwd.

De gemiddelde woningbezetting in Feanwâlden in 2010 is 2,38 personen. De gemiddelde woningbezetting is de afgelopen decennia gedaald, in 1996 bedroeg deze voor Feanwâlden nog 2,7. In Dantumadiel als geheel is sprake van een iets hogere woningbezetting dan in Feanwâlden; 2,50 personen per huishouden in 2010, maar ook hier is een dalende lijn in waar te nemen. In 1996 bedroeg de gemiddelde woningbezetting in de gemeente nog 2,78.

3.2

Voorzieningen en bedrijvigheid

Feanwâlden heeft een belangrijke functie in het aanbod van winkelvoorzieningen voor de inwoners van het dorp en de omgeving. Het grootste deel van de winkels en bedrijven van Feanwâlden is gesitueerd langs de Haadstrjitte, Feintensloane, de Nijewei en de Koemarkt. Winkels zijn geconcentreerd op de Koemarkt. Verspreid over het dorp zijn nog een aantal kantoren en bedrijven gevestigd. Ook is er een groot aantal aan huis verbonden beroepen. Een groot deel van de bedrijvigheid van Feanwâlden valt echter buiten het onderhavige plangebied. Dit betreft het ten zuiden van het spoor gelegen bedrijventerrein De Swette.

WINKELS EN BEDRIJVEN

Ook in het sociale voorzieningenaanbod is Feanwâlden belangrijk voor de omgeving. Zo beschikt Feanwâlden over twee basisscholen, een openbare school (Johannes Prinsstrjitte 30) en een christelijke basisschool (De Wylgen 1), binnen het plangebied. Daarnaast is er een expositieruimte met de vestiging van de VVV in de Schierstins (Haadstrjitte 1). Feanwâlden kent veel verschillende instellingen voor zorg. Zo is er het psychogeriatisch verzorgingshuis met dagopvang Talmahûs, het ouderenzorgcentrum Talma Hoeve, het seniorencomplex De Swanneblom, een huisarts met apotheek (De Wylgen 8) en een praktijk voor fysiotherapie (De Wylgen 6). Ook zijn er verschillende kerken in het plangebied, te weten aan de Haadstrjitte 6, de Stasjonswei 3 en de Boargemaster Faberwei 8.

VOORZIENINGEN

Feanwâlden beschikt over een bibliotheek (De Wylgen 2). Aan de Ljurkstrjitte, zijn diverse sportfuncties gesitueerd zoals voetbalvelden en een overdekte sporthal. Op de locatie van de voormalige tennisbaan zal een skatebaan gerealiseerd worden. Aan de Iisbaanstrjitte ligt de ijsbaan en aan de Nijewei een duivensportvereniging.

3.3

Verkeerssituatie

Feanwâlden is ontsloten door de ten zuiden van het plangebied gelegen Rûnwei (de provinciale weg N356). Ter hoogte van het station heeft deze weg een afslag naar Feanwâlden. Deze afslag komt uit op de Stinswei, die in oostelijke richting overgaat in Haadstrjitte. De Haadstrjitte gaat weer over in de Oastein richting De Westereen.

De oostzijde van Feanwâlden is ontsloten via de Nijewei (in noordelijke richting vanaf de N356), die met een flauwe bocht in oostelijke richting overgaat in de Achterwei. De Achterwei sluit aan op het Bûtefjild (in noordelijke richting), de Prysterlikker (in zuidelijke richting) en De Hoek (doodlopend, in oostelijke richting).

Door de ligging langs het spoor is Feanwâlden goed ontsloten met het openbaar vervoer; vanaf het treinstation Feanwâlden (gelegen ten zuiden van het plangebied) vertrekken ieder uur twee treinen in de richtingen Leeuwarden en Groningen. Het plangebied wordt begrensd door deze spoorweg. Tevens is Feanwâlden door middel van verschillende bussen ontsloten met de omgeving.

4.1

Rijksbeleid

Nota Ruimte

Het ruimtelijke beleid van het Rijk is gebundeld in de Nota Ruimte. Deze nota is op 23 april 2004 vastgesteld in de ministerraad. Het is een strategische nota op hoofdlijnen, waarin rijksverantwoordelijkheden en die van anderen duidelijk zijn onderscheiden. De nota geeft invulling aan het motto “decentraal wat kan, centraal wat moet”. Gekozen is voor een versterking van het decentrale planningsstelsel met een kernrol voor de gemeentelijke bestemmingsplannen.

De Nota Ruimte legt het accent op ruimtelijke ontwikkeling en dynamiek en minder op restricties. Wel blijft het verstedelijkingsbeleid op bundeling gericht. Voor het platteland is het streven naar vitaliteit (door nieuwe sociaal-economische initiatieven) een belangrijke doelstelling. Het Rijk benadrukt ook dat de variatie tussen stad en land behouden en versterkt moet worden.

Het Rijk zal zijn ordenende en sturende rol vooral gaan richten op de gebieden en netwerken die tot de nationale Ruimtelijke Hoofdstructuur zijn bestempeld. Op het vlak van economie, infrastructuur en verstedelijking behoort het grondgebied van Dantumadiel niet tot de Ruimtelijke Hoofdstructuur. Delen van de gemeente behoren echter wel tot de “groenblauwe” hoofdstructuur. Deels betreft dit natuurgebied (EHS) en daarnaast ligt een deel van de gemeente in het Nationaal Landschap de Noordelijke Wouden.

Afgezien van de gebieden en elementen van de Ruimtelijke Hoofdstructuur (in casu de EHS en het Nationaal Landschap) laat het Rijk de ruimtelijke ordening in sterke mate over aan de provincies en gemeenten. Wel geldt een aantal algemene doelstellingen en spelregels die er voor moeten zorgen dat overal aan eisen van “ruimtelijke basiskwaliteit” wordt voldaan.

Provincies en gemeenten kunnen hun eigen verantwoordelijkheid verschillend gaan invullen. Iedere gemeente krijgt in principe de mogelijkheid om de natuurlijke bevolkingsaanwas op te vangen en in de woonbehoefte van starters en ouderen te voorzien. Hierbij moet optimaal gebruik worden gemaakt van de ruimte die in bestaand bebouwd gebied aanwezig is. Gemeenten zijn niet verplicht volledig gebruik te maken van de geboden mogelijkheden: afstemming in regionaal verband is wenselijk om te komen tot de juiste woonmilieutypen en locatiekeuzen, met name in relatie tot de woningbouwafspraken.

Nationaal landschap de noordelijke wouden

Het Rijk heeft in de Nota Ruimte 20 gebieden aangewezen als Nationaal Landschap. De gemeente ligt deels, waaronder ook Feanwâlden, in één van deze gebieden: de Noordelijke Wouden. Nationale Landschappen hebben (inter)nationaal unieke landschapskwaliteiten. Ook hebben ze bijzondere natuurlijke, cultuurhistorische en recreatieve kwaliteiten. Dit alles moet behouden blijven, duurzaam beheerd en waar mogelijk versterkt. Binnen Nationale Landschappen is daarom 'behoud door ontwikkeling' het uitgangspunt voor het ruimtelijke beleid. Nationale Landschappen kunnen zich sociaaleconomisch ontwikkelen, mits daarbij de kernkwaliteiten van het landschap worden behouden of versterkt. Feanwâlden is gelegen aan de rand van het Nationale Landschap De Noordelijke Wouden (zie figuur 6).

Figuur 6. Begrenzing van Nationaal Landschap de Noordelijke Wouden (Bron: www.nationalelandschappen.nl)

Het gebied de Noordelijke Wouden kenschetst de Nota Ruimte als een zeer bijzonder kleinschalig veenontginningslandschap. De strokenverkaveling met een kenmerkende verhouding van lengte en breedte, gecombineerd met de aanwezigheid van elzensingels of dijkwallen op de perceelranden, resulteert in een zeer fijnmazige verzameling van kleine groene ruimtes. Daarin zijn soms pingoruïnes te vinden als zeldzaam aardkundig verschijnsel uit vroegere koudeperiodes (de ijstijden).

4.2

Provinciaal beleid

4.2.1

Streekplan Fryslân

Op 13 december 2006 heeft de provincie Fryslân het nieuwe Streekplan Fryslân “Om de kwaliteit fan de romte” vastgesteld. Dit integraal-ruimtelijke beleidsplan heeft betrekking op de periode 2006 tot 2016.

Centraal in het nieuwe streekplan staat het begrip “ruimtelijke kwaliteit”. Hiermee bedoelt de provincie dat in ruimtelijke plannen, in ontwerpen en in de uitvoering expliciet gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde worden toegevoegd aan de omgeving. Deze drie waarden waarborgen op de langere termijn een doelmatig gebruik en herkenbaarheid van de ruimte. Het betekent ook een ruimtelijke inrichting die bijdraagt aan duurzame ontwikkeling. Bij een duurzame ontwikkeling wordt voorzien in de behoeften van de huidige generatie, zonder daarbij de behoeften van toekomstige generaties in gevaar te brengen.

De provincie wil deze doelstellingen koppelen aan een krachtige sociaaleconomische ontwikkeling in een leefbare omgeving, waarbij tegelijkertijd wordt ingezet op het in stand houden en verder ontwikkelen van aanwezige bodem-, water-, landschappelijke, natuurlijke en cultuurhistorische kwaliteiten.

Vanuit deze doelstellingen kiest de provincie voor concentratie van wonen, werken en voorzieningen in stedelijke bundelingsgebieden. In de bundelingsgebieden ligt de grootste woningbouwopgave bij de stedelijke centra zelf. De bijdrage van de overige kernen is beperkt. Omdat Feanwâlden buiten een stedelijk bundelingsgebied ligt, zijn de ontwikkelingsmogelijkheden beperkt. De verdeling van de beschikbare woningbouwruimte over de dorpen is overigens primair een gemeentelijke verantwoordelijkheid.

Feanwâlden staat in het Streekplan aangeduid als “bedrijfsconcentratiekern”. De provincie heeft, in aanvulling op de mogelijkheden voor bedrijfsontwikkeling in de stedelijke en regionale centra, voor de gemeenten die niet over een regionaal of stedelijk centrum beschikken één bedrijfsconcentratiekern aangewezen waar beperkte voorraadvorming van bedrijventerrein mogelijk is. Met het aanwijzen van bedrijfsconcentratiekernen wil de provincie investeren in zowel het economisch vitaal houden van het platteland als in het in stand houden van landschappelijke kwaliteiten. Bedrijfsconcentratiekernen hebben een functie voor de opvang van lokale bedrijven van enige schaal en omvang waarvoor de stap naar een regionaal centrum te groot is. Daarnaast kunnen ze tegemoet komen aan de behoefte van clustering van bedrijven die aan de landbouw gelieerd zijn, zoals landbouwmechanisatiebedrijven.

BEDRIJFSCONCENTRATIEKERN

4.2.2

Provinciale Verordening Romte Fryslân

Op 15 juni 2011 hebben Provinciale Staten de Verordening Romte Fryslân vastgesteld. In de verordening worden die onderwerpen uit het Streekplan geregeld waarvan de juridische doorwerking en borging in ruimtelijke plannen van gemeenten noodzakelijk is. Het onderliggende beleid staat in het Streekplan en enkele andere provinciale plannen. Dit betekent dat bij de interpretatie en toepassing van bepaalde artikelen in concrete situaties, soms teruggerepen moet worden op dit provinciale beleid.

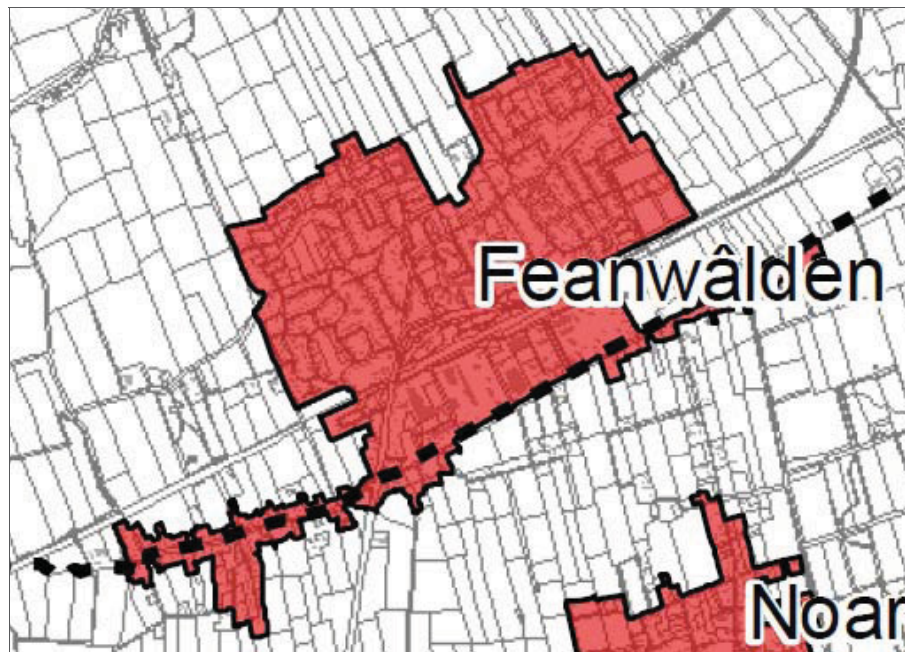
Bestaand stedelijk gebied en landelijk gebied

In de verordening wordt onderscheid gemaakt tussen “bestaand stedelijk gebied” en “landelijk gebied”.

Onder bestaand stedelijk gebied wordt verstaan: “het gebied dat de bestaande of bij bestemmingsplan toegelaten en voorziene woon- of bedrijfsbebouwing waaronder mede begrepen de daarbij behorende openbare voorzieningen en verkeersinfrastructuur van een kern bevat, zoals begrensd op de van deze verordening deel uitmakende kaarten Begrenzing bestaand stedelijk gebied”.

De definitie van landelijk gebied sluit daar op aan: “het gebied buiten het bestaand stedelijk gebied”.

In figuur 7 is het bestaand stedelijk gebied van Feanwâlden weergegeven.

Figuur 7. Fragment van de kaart bij de verordening, bestaand stedelijk gebied

Volgens artikel 1.1.1 van de verordening mogen in principe in een ruimtelijk plan voor het landelijk gebied geen bouw mogelijkheden en gebruiksmogelijkheden worden opgenomen voor nieuwe stedelijke functies.

Middels een algemene afwijkingsmogelijkheid kan afgeweken worden van deze eis. Een ruimtelijk plan voor een uitbreidingslocatie voor woningen of bedrijven, in aansluiting op het bestaand stedelijk gebied van een kern, mag worden opgenomen indien in de plantoelichting aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- Er moet gemotiveerd worden dat de aantallen en de kwaliteit van de woningbouw in overeenstemming zijn met een woonplan, dat de schriftelijke instemming van Gedeputeerde Staten heeft.
- Er moet een afweging zijn gemaakt in hoeverre binnen het bestaand stedelijk gebied van de kern door middel van herstructurering, transformatie of intensivering de behoefte aan nieuwe woningen kan worden opgevangen.

Het hele dorp Feanwâlden valt binnen het bestaand stedelijk gebied. Ook het bedrijventerrein aan de zuidzijde van het spoor, gelegen buiten het plangebied, behoort tot het bestaand stedelijk gebied.

Het voorliggende bestemmingsplan is een conserverend plan, er zijn geen nieuwbouwplannen in opgenomen die een nadere afweging behoeven op basis van de vereisten van de verordening.

4.2.3

Cultuurhistorische kaarten

De provincie heeft cultuurhistorische kaarten vervaardigd waarop op het niveau van individuele panden de waardevolle elementen en structuren staan aangegeven. Van de gemeenten wordt verwacht dat zij in hun ruimtelijke plannen gemotiveerd rekening houden met deze waarden. In paragraaf 5.9.2. is op dit aspect nader ingegaan.

4.2.4

Wenjen in Fryslân

In het beleidsdocument “Wenjen yn Fryslân” heeft de provincie voor elke Friese gemeente richtgetallen voor de woningbouw uitgevaardigd. Voor Dantumadiel is hiervan het gevolg dat er in de periode 2000-2010 391 woningen mogen worden bijgebouwd. Dit betekent een forse vermindering ten opzichte van de woonuitbreiding in de periode 1992-2000. In die periode werden gemiddeld 80 woningen per jaar bijgebouwd, terwijl dat er nu maar gemiddeld 39 per jaar mogen zijn.

Wenjen yn Fryslân gaat niet enkel in op het nieuwbouwbeleid, maar ook op de kwaliteit van het wonen en de leefbaarheid in dorpen en steden. Geconstateerd wordt dat de bestaande woningvoorraad niet goed aansluit op de vraag. Om leegstand en verpaupering in sommige gebieden te voorkomen, moeten de woningvoorraad en woonomgeving worden aangepakt.

De provincie vraagt de gemeenten om een woonplan op te stellen waarin een integrale visie op de ontwikkeling van de woningvoorraad wordt ontvouwd. De doelstelling is dat er in 2010 een woningbestand is dat aansluit bij de vraag. Dit betekent ook dat woonplannen opgesteld dienen te worden in samenwerking met de corporaties en met de buurgemeenten. Ook dient aandacht te worden geschonken aan ruimtegebruik (“om Fryslân rom en wiidsk te hâlden”) en aan stedenbouwkundige kwaliteit (“om Fryslân moai te hâlden en nije kwaliteiten te jaan”).

4.2.5

Wenjen 2000+

Het beleidsdocument Wenjen 2000+ is een herijking van Wenjen yn Fryslân en heeft als ondertitel “fan mear nei better”. Dit betekent dat er naast een kwantitatieve herijking vooral ook een kwalitatieve bijsturing is doorgevoerd. Voor de regio Noordoost Fryslân wordt een spanning geconstateerd tussen het richtgetal en de prognose. Het gaat om een totaal van 344 woningen. Wanneer daar goede en intergemeentelijke plannen aan ten grondslag liggen kan dit leiden tot het oplossen van de richtgetallen voor de gemeenten in Noordoost Fryslân.

Kwalitatief zet de provincie in op een aantal speerpunten:

- Onderzoek naar ruimtelijke kwaliteit en particulier opdrachtgeverschap.
- Voldoende maatschappelijk gebonden aanbod in de vorm van huurwoningen.
- Voldoende aandacht voor jonge starters, ouderen, zorgbehoevenden, asielzoekers en statushouders.
- Aandacht voor nieuwe woonvormen en ruimtelijke (regionale) kwaliteit.
- Aandacht voor de specifieke veranderopgave in dorpen en steden.
- Investerings vanuit nieuwbouw in de trits van herstructurering, woonomgeving en rood voor groen.
- Een mix van herstructureren, inbreiden en uitleg, resulterend in een goede omgevingskwaliteit en leefbare steden en dorpen.
- Prestatieafspraken tussen gemeenten en corporaties over deze mix.
- Samenwerking en afstemming bij planning van woningbouw in relevante gebieden.

4.2.6

Monumenten Inventarisatie Project en Monumenten Selectie Project

In het Monumenten Inventarisatie Project (MIP) zijn panden en andere bouwwerken geïnventariseerd uit de periode na 1850, die mogelijk in aanmerking komen voor de status van monument. Deze inventarisatie richt zich voornamelijk op de jonge bouwkunst, zowel binnen als buiten de bebouwde kom. De inventarisatie is uitgevoerd op provinciaal niveau en heeft een breed scala aan mogelijk interessante bouwwerken opgeleverd. Het MIP is gevolgd door het

MSP (Monumenten Selectie Project), waarin panden daadwerkelijk zijn voorgedragen voor de monumentenstatus.

In Feanwâlden heeft het Monumenten Inventarisatie Project 34 woningen en andere bouwwerken, zoals bruggen, als potentiële “monumenten” geselecteerd. Van deze gebouwen zijn er 20 gelegen in het plangebied van dit bestemmingsplan. Deze potentiële monumenten zijn in tabel 3 weergegeven. Alleen de Nederlands Hervormde kerk aan de Haadstrjitte is niet opgenomen in de lijst, omdat deze al een monumentenstatus had ten tijde van de inventarisatie. Naar aanleiding van de inventarisatie zijn nog twee bouwwerken als rijksmonument aangewezen (de Schierstins aan de Haadstrjitte en de Stelpboerderij aan de Stinswei). Deze monumenten zijn beschermd en vallen onder de Monumentenwet. Voor de overige bouwwerken geldt dit niet, zij worden qua vorm beschermd door middel van dit bestemmingsplan, en zijn op de verbeelding aangeduid als “karakteristiek”.

Tabel 3. Potentiële monumenten (MIP) en rijksmonumenten

Type bebouwing	Adres	Status
Woonhuis	Oastein 17	MIP
Rentenierswoning	Oastein 1	MIP
Verdedigingstoren (de Schierstins)	Haadstrjitte 1	Rijksmonument
Boerderij	Haadstrjitte 2	MIP
Boerderij	Haadstrjitte 3	MIP
Woonhuis/winkel	Haadstrjitte 11	MIP
Woonhuis	Haadstrjitte 16	MIP
Woonhuis + smederij	Haadstrjitte 18	MIP
NH kerk	Haadstrjitte 6	Rijksmonument
Rentenierswoning	Stinswei 1	MIP
Pastorie	Stinswei 2	MIP
Stelpboerderij met stookhok	Stinswei 4	Rijksmonument
Rusthuis	Stinswei 5	MIP
Burgemeesterswoning	Stinswei 6	MIP
Woonhuis	Stinswei 20	MIP
Woonhuis	Stinswei 18	MIP
Woonhuis	Feintensloane 7	MIP
Woonhuis	Feintensloane 18	MIP
Woonhuis	Spoarloane 4	MIP
Directeurswoning	Nijewei 37	MIP
Basisschool	Nijewei 35	MIP
Baarshuisje begraafplaats	Ten oosten van Achterwei 62	MIP
Boerderij	Bûtenfjild 8	MIP

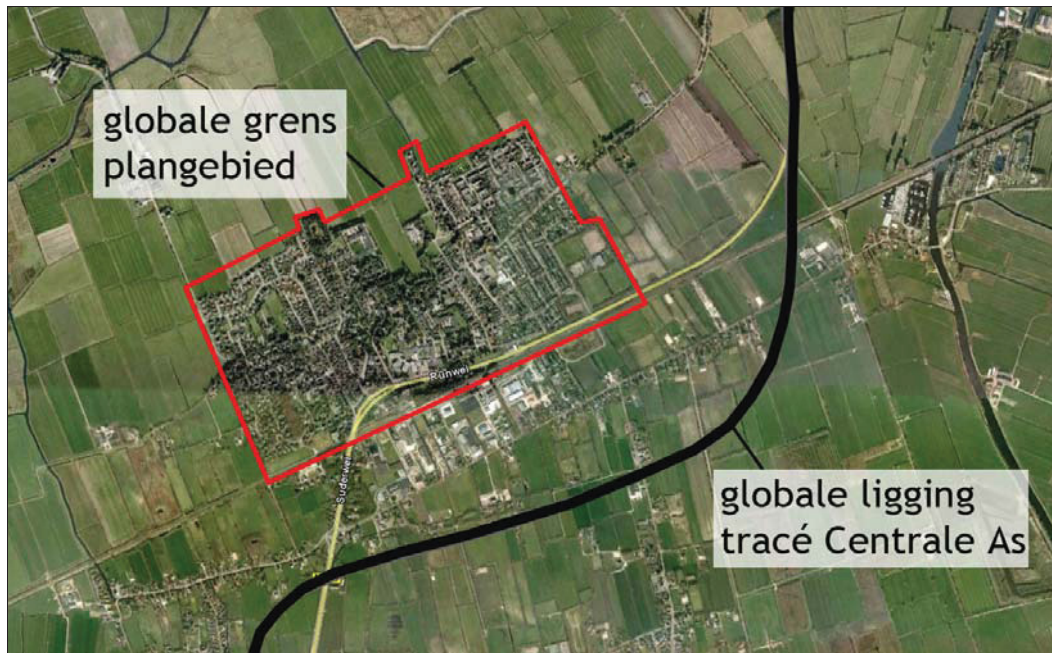
4.2.7

Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan

Op 15 maart 2006 is het Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan (PVVP) “Fryslân Feilich Foarút” vastgesteld. In het PVVP wordt de beleidskoers ten aanzien van verkeer en vervoer in Fryslân uitgezet. Een onderdeel van het uitzetten van de beleidskoers is het inventariseren van knelpunten. Als verkeers- en vervoersproblematiek voor het gebied in de omgeving van Feanwâlden geeft de provincie aan dat een groot deel van Noordoost Fryslân relatief ver af van het hoofd-

wegennet ligt. Daarbij komt dat het regionale wegennet in het gedeelte zuidelijk van Dokkum fijnmazig is, waardoor een duidelijke noord-zuid ontsluiting ontbreekt.

Om dit te verbeteren zet de provincie in op een opwaardering van de Centrale As voor Noordoost Fryslân, de N356 tussen Dokkum en de N31 (Wâldwei). Een deel van deze weg zal ten zuiden van Feanwâlden en het plangebied komen te liggen (zie figuur 8).

Figuur 8. De ligging van de Centrale As ter hoogte van het plangebied (Bron: www.decentraleas.nl en Google Earth)

4.2.8

Categoriseringsplan duurzaam

Het verkeersveiligheidsprogramma “Duurzaam veilig” is voor de provincie aanleiding geweest haar wegennet in 1999 te categoriseren in stroomwegen, gebiedsontsluitingswegen en erftoegangswegen.

De N356 is een regionale stroomweg. Regionale stroomwegen zorgen voor de verbinding van de stedelijke centra in de provincie onderling en verbinden deze centra met de landelijke centra. Streefbeeld is dat deze wegen een pure stroomfunctie bezitten, op zowel wegvakken als kruispunten; dit zijn de 120/100 km/uur-wegen buiten de bebouwde kom en 70 km/uur wegen binnen de bebouwde kom. Momenteel voldoet de N356 nog niet aan de eisen van een regionale stroomweg, hetgeen een van de redenen is voor het Centrale As-project van de provincie.

4.3

Regionaal beleid

4.3.1

Regiovisie Noordoost Fryslân 2003

De vier gemeenten in Noordoost Fryslân (Dantumadiel, Achtkarspelen, Dongeradeel en Kollumerland c.a.) hebben gezamenlijk een visie voor de regio opgesteld voor de periode tot 2015. De missie voor de regio is het behoud van de bestaande bevolking en werkgelegenheid. Noordoost Fryslân heeft al veel te bieden, maar heeft ook potenties die nog ontwikkeld moeten worden. Door middel van samenwerking tussen de vier regiogemeenten wordt gestreefd naar de ontwikkeling van die potenties.

De regiovisie richt zich op een sociaaleconomische ontwikkeling met behoud en versterking van kwaliteit. Dit streven is omschreven in een achttal hoofdkoersen:

1. een ontwikkeling als 'woonregio';
2. het koesteren van de bestaande bedrijvigheid;
3. het selectief uitbouwen van nieuwe economische dragers;
4. het ontwikkelen en uitbouwen van de recreatieve sector;
5. het selectief ontwikkelen van de landbouw;
6. een kennis- en innovatieoffensief;
7. het versterken van de zorgstructuren in de regio;
8. het benutten van de landschappelijke kwaliteiten en behoud en versterking van natuur.

Concreet betekent dit voor de plattelandskernen dat er woningen gebouwd kunnen worden die beantwoorden aan de lokale behoefte. In de regio dienen echter ook nieuwe woonmilieus te worden toegevoegd, om nieuwe inwoners naar Noordoost Fryslân te trekken. Wat de voorzieningen in de plattelandskernen betreft wordt gestreefd naar instandhouding van het bestaande niveau.

De bedrijvigheid dient vooral van lokale betekenis te zijn. Dit betekent niet dat aan de bestaande, zogenaamde stuwende bedrijven geen uitbreidingsmogelijkheden kunnen worden geboden, maar het betekent wel dat nieuwe bedrijvigheid een duidelijk lokaal verzorgend karakter dient te hebben. Voorts worden mogelijkheden gezien voor een combinatie van wonen en werken (beroepen aan huis) in de bestaande linten, passend bij de schaal en de landschappelijke structuur van de linten.

De recreatieve sector wordt als belangrijke pijler gezien voor de sociaaleconomische versterking van de regio. Bij de ontwikkeling van toerisme en recreatie is ook een rol toebedacht aan het woudengebied, omdat natuur en landschap daar potenties bieden voor verweving van functies en het creëren van aantrekkelijke routes.

4.4

Gemeentelijk beleid

4.4.1

Woonvisie Dantumadiel

Op 16 februari 2010 heeft de gemeenteraad de “Woonvisie Dantumadiel, maken van heldere keuzes tegen de achtergrond van krimp” vastgesteld. Deze visie heeft de gemeente in samenwerking met de woningcorporatie Thús Wonen laten ontwikkelen.

Het doel van de woonvisie is om het woonbeleid van de gemeente voor de komende 10 jaar inzichtelijk te maken. Hierbij wordt het woonbeleid tot 2016 concreet ingevuld en wordt een doorzicht tot 2020 gegeven. De woonvisie geeft inzicht in het beleid voor nieuwbouw en voor transformatie, herstructurering van de bestaande voorraad. Tevens geeft het inzicht in beleidsthema's zoals duurzaamheid en integraal beleid voor bijvoorbeeld wonen, welzijn en zorg.

Voor de gemeente is de demografische krimp een ontwikkeling die niet gestuurd kan worden, maar waarop moet worden geanticipeerd zodat eventuele negatieve gevolgen kunnen worden opvangen. De trend van de afgelopen jaren met betrekking tot de daling van het aantal inwoners in Dantumadiel, zal zich in de toekomst versneld voortzetten. Een afname van het aantal huishoudens en dus van de woningbehoefte is te verwachten na 2015.

De vergrijzing is ook een belangrijke ontwikkeling die al is ingezet. Gebleken is dat Dantumadiel de meest vergrijzde gemeente is in de regio Noordoost.

De demografische krimp is een belangrijke toekomstige ontwikkeling waarmee in het woonbeleid rekening dient te worden gehouden. De afgelopen jaren lag de focus nog sterk op het vergroten van de kwantiteit van de woningvoorraad. Door de demografische krimp die versneld op de gemeente afkomt, dient er een omslag in het beleid plaats te vinden. De focus zal op de kwalitatieve woningbehoefte moeten liggen in plaats van op de kwantitatieve woningbehoefte. Het is immers van groot belang om de woonwensen van de huidige inwoners zo goed mogelijk te bedienen en daarmee ervoor te zorgen dat ze de gemeente niet verlaten. De demografische prognoses wijzen ook uit dat er sprake zal zijn van een veranderende huishoudensamenstelling. Dit brengt andere woonwensen met zich mee. Het is van belang om op de toekomstige huishoudensamenstelling de komende vijf jaren goed te anticiperen aangezien deze periode voor de gemeente Dantumadiel waarschijnlijk de periode van de “laatste kwantitatieve groei” zal zijn.

In Dantumadiel zal de toekomstige kwalitatieve woningbehoefte grotendeels binnen de bestaande woningvoorraad van de dorpen worden opgevangen. Het doel is een toekomstbestendige gedifferentieerde woningvoorraad en een woonomgeving die zijn afgestemd op de woonwensen van de inwoners. Transformeren en herstructureren zal daarom de komende jaren prioriteit krijgen omdat de dure transformatie- en herstructureringsopgaven na 2016, met lagere woningbehoefte en geringe woningbouwprogramma's (financieel) steeds moeilijker zullen worden.

In periodes van krimp lopen we het risico dat de leefbaarheid van de dorpen sterk onder druk komt te staan doordat er steeds minder economisch draagvlak zal zijn voor voorzieningen en dergelijke. Dit betekent dat we in de laatste periode van groei de dorpen zo sterk mogelijk moeten maken. Daarnaast wil de gemeente streven naar diversiteit in het woningaanbod van de dorpen waarmee we het risico op een eenzijdige bevolkingsontwikkeling kunnen verkleinen.

Dat niet in alle dorpen geïnvesteerd kan worden, mag ook duidelijk zijn. De laatste groei zal in de gemeente Dantumadiel worden benut om te bouwen in de segmenten waar onvoldoende aanbod in is. Gelet op de vergrijzing zal de gemeente Dantumadiel de laatste groei benutten om voldoende kwalitatief goede woningen te realiseren voor de groeiende groep senioren, vooral daar waar ook wordt geïnvesteerd in zorg- en welzijnsvoorzieningen.

Kortom, de gemeente Dantumadiel zal zich de komende jaren inzetten voor het realiseren van een gedifferentieerd woningaanbod in de dorpen dat toekomstbestendig is en waar ook na 2015 de woonconsument kan worden bediend. Om dat te realiseren heeft de gemeente voor de komende jaren vier speerpunten voor het woonbeleid geformuleerd:

1. maatwerk en diversiteit in de dorpen;
2. wonen, welzijn en zorg;
3. kwaliteit van het wonen;
4. woonwensen centraal.

1. Maatwerk en diversiteit in de dorpen

Om de dorpen in de gemeente Dantumadiel levendig te houden, is het belangrijk dat het voor inwoners aantrekkelijk is en blijft om in het dorp te wonen. Ook als er steeds minder voorzieningen zijn. Daarom is een divers woningaanbod van belang zodat de bewoners hun (veranderende) woonwensen kunnen vervullen en tegelijkertijd in hun eigen dorp kunnen blijven wonen, ook als ze ouder worden en zorg nodig hebben.

Belangrijke doelgroepen zijn senioren en starters. Voor het woningaanbod geldt de volgende volgorde:

- a. herstructurering (opwaardering kwaliteit bestaande woningvoorraad);
- b. inbreiding (uitbreiding binnen dorpskom);
- c. uitbreiding (nieuwe uitbreidingsplannen).

Een uitbreiding moet zoveel mogelijk in het landschap worden ingepast en zal hoofdzakelijk plaatsvinden in Damwâld, Feanwâlden en De Westereen. Ook in de kleine dorpen blijft beperkt ruimte voor uitbreiding.

2. Wonen, welzijn en zorg

Uitgangspunt is om mensen zo lang mogelijk zelfstandig laten wonen in het eigen dorp. Het aanbod wonen met welzijn en zorg per dorp moet zoveel mogelijk worden aangesloten op de behoefte. De zorg- en welzijnsvoorzieningen binnen de drie grote kernen moeten worden versterkt zodat van daaruit de kleine kernen kunnen worden bediend.

3. Kwaliteit van het wonen

Het inwonersaantal in de gemeente Dantumadiel krimpt al een aantal jaren. De verwachting is dat dit in toekomst nog meer plaats gaat vinden. Krimp biedt kansen en kan benut worden als aanjager van een kwaliteitsverbetering! De bestaande woningvoorraad moet zo worden aangepast dat de woningen ook in de toekomst voldoen aan de woonwensen van de consument. Daarnaast moet de leefomgeving aantrekkelijk worden gehouden.

4. Woonwensen centraal

Huidige en toekomstige inwoners van Dantumadiel moeten zoveel mogelijk vastgehouden worden door een aantrekkelijke woon- en leefomgeving. Om dit te bereiken worden er producten ontwikkeld die de consumenten in staat stellen om zijn of haar woonwensen te vervullen. Het gaat bij dit speerpunt om de volgende aspecten:

- a. Senioren: integreren wonen, welzijn en zorg en bevordering doorstroming op de woningmarkt.
- b. Starterslening beter bereikbaar maken.
- c. Vergroten van betaalbaar huursegment voor de lagere inkomens.
- d. Vergroten zeggenschap bewoners in de woonomgeving.
- e. Zelfbouw faciliteren door het uitgeven van vrije kavels.

4.4.2

Woonprogramma 2010-2020

Op 24 april 2012 heeft de gemeenteraad het Woonprogramma 2010-2020 vastgesteld. In dit Woonprogramma is aangegeven hoeveel woningen via inbreiding en uitbreiding per kern, gefaseerd over de periode tot en met 2015 en de periode 2016-2020, gerealiseerd worden in de gemeente Dantumadiel.

Voor de periode tot en met 2015 is het Woonprogramma in principe concreet. Uiteraard is enige flexibiliteit nodig vanwege ontwikkelingen op de woningmarkt en in de woningbehoefte.

Uitgangspunten Woonprogramma

De begrippen inbreiding en uitbreiding komen voort uit de woningbouwafspraken die in 2009 met de provincie Fryslân zijn gemaakt.

Op basis van deze provinciale woningbouwafspraken heeft Dantumadiel tot en met 2015 (berekend per 1-1-2008) 140 woningen beschikbaar om middels uitbreiding toe te voegen aan haar woningbestand.

Inbreiding is in principe plafondloos; dit betekent dat deze woningbouw niet ten koste gaat van het door de provincie toegewezen aantal woningen. Als het gaat om een groter aantal woningen, stelt de provincie zich kritisch op. Daarnaast is inbreiding gekoppeld aan het begrip “binnenstedelijk gebied” dat door de provincie is begrensd in de Verordening Ruimte.

Op basis van de Woonvisie van de gemeente Dantumadiel wordt prioriteit gegeven aan inbreiding boven uitbreiding, na transformatie en herstructurering waar Thús Wonen haar verantwoordelijkheid in heeft. De gemeente heeft formeel geen zeggenschap over deze activiteiten van Thús Wonen en om die reden zijn de plannen/locaties van Thús Wonen dan ook niet opgenomen in het Woonprogramma. Op basis van een Woonprogramma worden concrete afspraken gemaakt tussen de gemeente en Thús Wonen. Deze afspraken worden vastgelegd in een Woonakkoord.

In de Woonvisie is vastgelegd dat tegen de achtergrond van krimp keuzes moeten worden gemaakt ten aanzien van de buitenstedelijke uitbreiding. Vooreerst is het van belang om de uitbreiding te benutten voor het bouwen in segmenten waar nu en in de toekomst onvoldoende aanbod in is en waar dit door inbreiding niet mogelijk is. Door middel van monitoring van de woningmarkt en woningmarktanalyse worden keuzes gemaakt om in kwalitatieve zin goed bij de behoefte aan te sluiten. Maatwerk is hierbij het uitgangspunt.

Aangezien het voorzieningenniveau vooral in de drie grote kernen Damwâld, Feanwâlden en De Westereen is geconcentreerd, is in de Woonvisie de keuze gemaakt om de buitenstedelijke uitbreiding hoofdzakelijk toe te kennen aan deze grote kernen. Dit houdt in dat het nieuwbouwcontingent in principe volgens de volgende verdeelsleutel wordt toegewezen:

- 30% Damwâld;
- 30% De Westereen;
- 25% Feanwâlden;
- 15% Overige kernen.

Naast de verdeling van de 140 woningen via de bovenstaande verdeelsleutel, zijn er in het kader van de gemaakte afspraken over de Centrale As 150 woningen extra beschikbaar. Deze woningen worden voor het grootste deel ingezet voor De Westereen en voor het resterende deel in Feanwâlden.

In het voorliggende bestemmingsplan zijn geen grootschalige herstructureringslocaties aangegeven, met uitzondering van het braakliggende perceel aan de lisbaanstrjitte, aan de zuidzijde van het plangebied. Voor dit gebied is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen die het mogelijk maakt een achttal woningen te realiseren. Daarbij is een aantal voorwaarden opgenomen waaraan voldaan moet worden, voordat de woningen gerealiseerd mogen worden. Er dient

onder meer te zijn aangetoond dat er geen sprake is van onevenredige geluidsoverlast.

4.4.3

Karakteristieke bebouwing

De gemeente heeft in 1996 onderzoek laten verrichten naar de visueel-ruimtelijke waarde van de bebouwing in Dantumadiel. Dit onderzoek ('Karakteristieke bebouwing in Dantumadeel') staat los van het eerder genoemde MIP/MSP (zie paragraaf 4.2.6). De oudere boerderijen die in de gemeente voorkomen zijn van het kop-hals-romp en het kop-romp-type. Dit laatste is het op de zandgronden meest algemene type. Later zijn ook stelpboerderijen en varianten daarvan, zoals het Bergumermeer-type, in de gemeente gebouwd. Een woningtype dat vanaf de 19de eeuw karakteristiek is voor Dantumadiel en nog vrij veel voorkomt is de woning onder schilddak. Dit is een woning met een lage goot en een vrij steil dak. Zowel arbeiders- als voornamere woningen kregen vaak een schilddak. Doorgaans zijn deze woningen met de langste gevel naar de weg (of het water) gebouwd.

Figuur 9. De stelpboerderij aan de Oastein 8 (Bron: Google Earth)

Voor Feanwâlden zijn 19 karakteristieke panden genoemd, waarvan 18 binnen het voorliggende bestemmingsplan vallen. Een aantal daarvan zijn ook in het Monumenten Inventarisatie Project opgenomen. Alle woningen die in de notitie zijn benoemd als waardevol, zijn op de verbeelding van dit bestemmingsplan aangeduid als "karakteristiek". De bouwwerken die geregistreerd zijn als rijksmonument zijn echter als "monument" aangeduid, zij vallen reeds onder de Monumentenwet.

Tabel 4. Karakteristieke bebouwing in Feanwâlden

Adres	Type woning	Status
Stinswei 2	Voornaam woonhuis onder schildkap	MIP
Stinswei 4	Stelpboerderij met hoog opgetrokken voorgevel en stookhok	Rijksmonument
Stinswei 5	Villa	MIP
Stinswei 6	Voornaam woonhuis onder omlpend schilddak	MIP
Stinswei 8	Stelpboerderij met hoog opgetrokken voorgevel	Karakteristiek
Haadstrjitte 1	Schierstins	Rijksmonument
Haadstrjitte 2	Stelpboerderij met dwars geplaatst voorhuis	MIP
Haadstrjitte 4 en 4a	School met schoolmeesterswoning	Karakteristiek
Haadstrjitte 5	Woonhuis onder schildkap	Karakteristiek
Haadstrjitte 6	Kerk (monument)	Rijksmonument
Haadstrjitte 8	Woonhuis onder schilddak	Karakteristiek
Haadstrjitte 15	Woonhuis onder schilddak	Karakteristiek
Haadstrjitte 20	Voormalig café met één bouwlaag en schilddak	Karakteristiek
Haadstrjitte 26*	Pand onder schildkap	Karakteristiek
Oastein 1	Woonhuis onder schildkap	MIP
Oastein 8	Stelpboerderij	Karakteristiek
Oastein 13-15	Woonhuis onder omlpend schilddak	Karakteristiek
Oastein 17	Woonhuis onder schilddak	MIP

* Deze woning is inmiddels gesloopt.

In het onderzoek is een aantal aanbevelingen gedaan die ertoe zouden kunnen bijdragen dat de karakteristieke panden hun waarde behouden. In het bestemmingsplan kunnen maximum bouwhoogten en goothoogten worden aangegeven, een minimum dakhelling en eventueel een dakvorm. Daarnaast kan het bebouwingsvlak op passende wijze worden afgebakend.

Figuur 10. De pastoriewoning aan de Stinswei 2

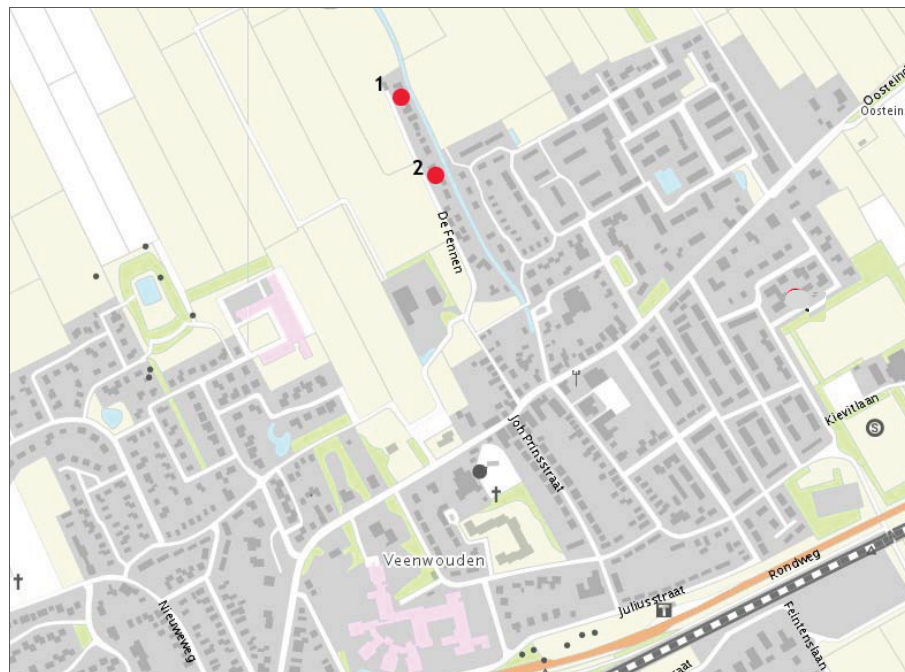
4.4.4

Sletten romte belied

Bij de gemeente komen regelmatig aanvragen binnen voor het bebouwen van open plekken binnen de dorpen. Dit heeft in 2006 geleid tot de beleidsnotitie “Open Gaten” waarin beoordelingscriteria voor het bouwen op dergelijke gaten zijn geformuleerd. Evaluatie en actualisatie van dit beleid heeft plaatsgevonden in 2009 en heeft geresulteerd in het “Sletten romte belied 2009”, door de Raad vastgesteld op 21 april 2009.

De notitie geeft toetsingscriteria waaraan open plekken moeten voldoen en stelt daarnaast dat deze potentiële percelen opgenomen dienen te worden in de te actualiseren bestemmingsplannen. Aan de hand van het vastgestelde beleid is geïnventariseerd welke percelen in dit bestemmingsplan in aanmerking komen voor invulling met woningbouw. De betreffende percelen zijn aangegeven op de plankaart en voorzien van een wijzigingsbevoegdheid ex. Artikel 3.6, lid 1, Wet ruimtelijke ordening. Het betreft de volgende locaties:

1. De Fennen, tussen nummer 40 en 48;
2. De Fennen, tussen nummer 32 en 32a.

Figuur 11. Bouwlocaties Sletten romte belied

Wanneer de gemeente een aanvraag in het kader van het “Sletten romte belied” acceptabel acht, zal, afhankelijk van de resultaten van het nodige vooronderzoek met betrekking tot de locatie, medewerking kunnen worden verleend middels het opstellen van een zogenoemd wijzigingsplan.

4.4.5

Duurzaam bouwen

De gemeente bevordert al op bescheiden schaal de duurzaamheid van de gebouwde omgeving. Zo worden in uitbreidingsplannen bij voorkeur gescheiden rioleringsstelsels aangelegd, wordt het scheiden van bouw- en sloopafval en het gescheiden afvoeren daarvan bevorderd en worden nieuw te bouwen woningen en andere gebouwen getoetst op hun energiezuinigheid.

4.4.6

Duurzaam veilig

Het Verkeers Structuur Plan 2012 (VSP) geeft aan hoe de gemeente in de toekomst met haar wegen om wil gaan. Bereikbaarheid van alle bestemmingen is een eerste vereiste. Neveneffecten zijn de gevolgen voor het milieu en de verkeersveiligheid. Voor de verkeersveiligheid is het belangrijk de wegen in te richten naar de functie van de weg: een Duurzaam Veilig wegennet. Deze functie is gericht op verkeersruimte en/of verblijfsruimte. De wegen zijn in het VSP daarom onderverdeeld in categorieën. Er wordt onderscheid gemaakt tussen stroomwegen, gebiedsontsluitingswegen en wegen met een verblijfsfunctie (erfontsluitingswegen). Stroomwegen zijn de auto(snel)wegen, gebiedsontsluitingswegen bijvoorbeeld de provinciale wegen in de gemeente, erftoegangswegen zijn alle overige wegen. Op deze laatste wegen zal het autoverkeer langzamer moeten rijden (30 en 60 kilometer-zones). Alle straten in Feanwâlden, behalve de Rûnwei en de Súderwei, worden aangewezen als erftoegangsweg.

Omdat één van de belangrijkste uitgangspunten van Duurzaam Veilig is dat het wegbeeld in overeenstemming moet zijn met het gewenste verkeersgedrag, zal de status van 30 km/uur-gebied ondersteund moeten worden met inrichtingsmaatregelen. In het VSP is een hoofdthema voor de inrichting van de erftoegangswegen het gedachtengoed van Shared Space.

4.4.7

Gemeentelijk rioleringsplan

De gemeente Dantumadiel heeft een GRP (Gemeentelijke Rioleringsplan) met de geldigheidsduur van 5 jaar (2010-2014). Het GRP is er op gericht om het gemeentelijk rioolstelsel te optimaliseren.

Door de verbreding van de wettelijke taken (Wet gemeentelijke watertaken en Waterwet) zal de gemeente Dantumadiel allerlei samenwerkingsmogelijkheden onderzoeken met de buurgemeenten, provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân. Bijvoorbeeld voor het ontwikkelen van beleid voor de grondwaterzorgplicht, regenwaterzorgplicht, gebruik duurzame materialen, e.d.

In het kader van de klimaatveranderingen en waterkwaliteit zijn de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW), Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) en de Stedelijke Wateropgave (SWO) vastgesteld. De hierboven vermelde richtlijnen e.d. zijn er vastgesteld voor het verbeteren van duurzaam gebruik van water

te bevorderen, de verontreiniging van grondwater te voorkomen en/of te verminderen en het voorkomen van grond- en oppervlaktewateroverlast.

Voor Feanwâlden worden de volgende punten onder de aandacht gebracht:

- Onderzoek ombouw van verbeterd gescheiden stelsel naar gescheiden stelsels.
- Monitoring van het rioolstelsel en riooloverstorten om zo naast het theoretische inzicht meer feitelijk inzicht te krijgen in de toestand en het functioneren van het stelsel. Met deze aanpak moet het mogelijk worden om maatwerk te leveren voor het hydraulisch functioneren en het energieverbruik van het rioolstelsel.
- Gebruik van materialen die de waterkwaliteit niet negatief beïnvloeden.
- Daar waar mogelijk regenwater afkoppelen van het gemengde rioolstelsel.

4 . 4 . 8

Regionaal waterplan

De gemeente Dantumadiel werkt samen met de gemeenten Achtkarspelen en Kollumerland c.a. en het Wetterskip Fryslân aan een nieuw regionaal waterplan. Dit plan is vastgesteld op 21 april 2009.

Thema's die in het Waterplan aan de orde komen zijn:

- veiligheid;
- voldoende water;
- schoon water;
- beheer en onderhoud;
- gebruik en beleving;
- afvalwater en zuivering.

De versterking van de belevingswaarde van schoon water in bebouwd gebied krijgt ook aandacht. Het afzonderlijke afvoeren van verhard oppervlaktewater dat nu nog in de riolering terecht komt, het tegengaan van grondwateroverlast en het aanleggen van extra wateropvangmogelijkheden zijn maatregelen die in stedelijk gebied kunnen worden genomen. Dat kan vooral bij het opstellen van uitbreidingsplannen, herinrichtingsplannen en bij rioolvervangingsplannen.

Als het Waterplan is uitgevoerd zal het resultaat zijn:

- een goed waterbeheer: schoon en voldoende water, geen wateroverlast, nu niet en in de toekomst niet;
- doelmatige en efficiënte uitvoering van alle bestaande en nieuwe wettelijke taken van de gemeente en het waterschap;
- draagvlak bij bestuurders, ambtenaren van gemeente en waterschap en ook bij de provincie, het drinkwaterbedrijf, belangenorganisaties en burgers;
- er is zoveel mogelijk invulling gegeven aan wensen, kansen worden benut, knelpunten worden opgelost.

4.4.9

Waterakkoord

De gemeenten Dantumadiel en Kollumerland c.a. en het Wetterskip Fryslân hebben een waterakkoord gesloten. Het akkoord gaat in op een optimalisatie van het afvalwatersysteem. In het akkoord worden enkele specifieke maatregelen genoemd om te komen tot deze optimalisatie. Het gaat onder andere om afkoppeling van verhard oppervlak, aanpassing van pompcapaciteit en optimalisatie RWZI. Ook zullen er nadere afspraken worden gemaakt over het waterkwaliteitsspoor, de afkoppelingsdoelstellingen, het beheer van gemalen en pompen en de monitoring. Daarnaast zijn afspraken gemaakt over het proces en de financiering.

4.4.10

Landschapsbeleidsplan 2003

In de gemeente is een aantal ontwikkelingen gaande waarvoor een landschappelijke context belangrijk is. Hiertoe is in 2003 een nieuw landschapsbeleidsplan opgesteld. Dit plan schept een kader voor een scala van maatregelen die betrekking hebben op landschap en natuur in Dantumadiel. Het landschapsbeleidsplan verwoordt een visie waarbij zowel het behouden en versterken van het kenmerkende landschap als de diverse ontwikkelingsmogelijkheden een belangrijke rol spelen.

Per landschapstype zijn in het plan één of meer strategieën uitgezet. Feanwâlden valt binnen het gebied “De Wouden”. Het behoud en versterken van het besloten landschap van noord-zuid gerichte elzensingels is hier een belangrijk streven. Tegelijkertijd is in De Wouden een groot aantal ontwikkelingen aan de orde, zoals de ontwikkeling van de Centrale As en de toename van bedrijvigheid.

Binnen het gebied De Wouden is voor Feanwâlden en omgeving uitvoerig ingegaan op de te behouden en te versterken waarden. Als identiteitsdragers voor dit gebied worden genoemd:

- oorspronkelijke dorp Feanwâlden ‘opgenomen’ in nieuwere wijken;
- Schierstins;
- patroon van vaarten en sloten;
- Feanwâldsterwâl = vaartdorp.

Kansen voor Feanwâlden worden gezien in het verbinden en het creëren van een nieuw gebied tussen Feanwâlden en de natuuras. Benadrukt wordt dat het met betrekking tot de Centrale As van groot belang is dat juiste afwegingen worden gemaakt op het vlak van locatie en inrichting.

4.4.11

Toekomstvisie Dantumadiel 2014

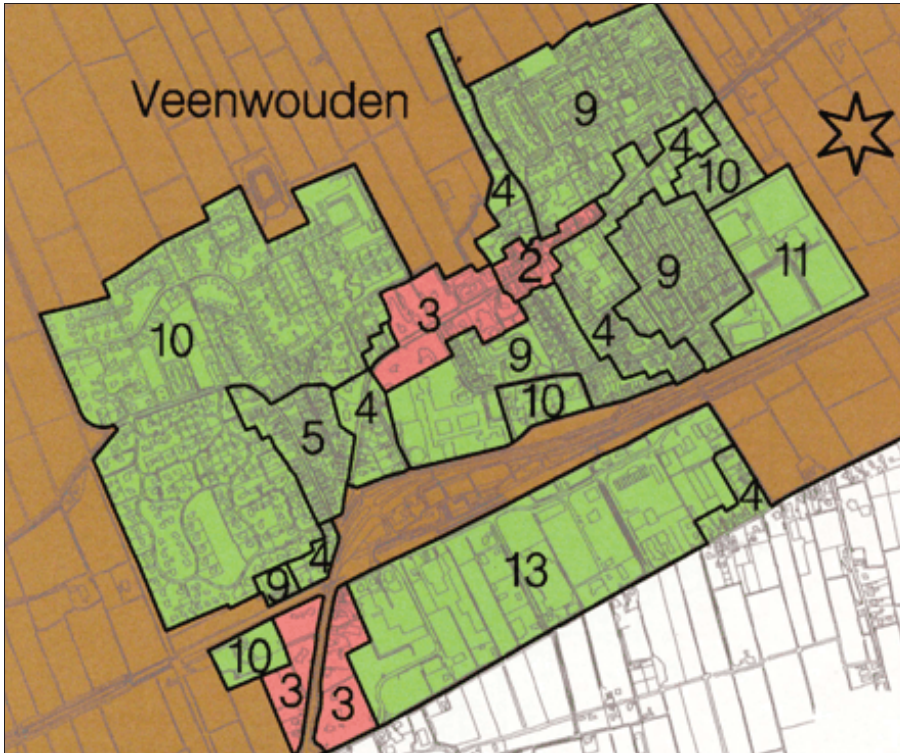
Het document “Dantumadeel 2014, leefbaar, gezond in het groen” is de toekomstvisie van de gemeente die vastgesteld is in 2002. In 2004 heeft de laatste wijziging plaats gevonden. De missie van de gemeente berust op 4 pijlers:

- De fysieke pijler: de gemeente Dantumadiel zal zich nadrukkelijk ontwikkelen als een woongemeente. Hiertoe wordt hard gewerkt aan het aanpassen en actualiseren van bestemmingsplannen. In de drie grote kernen in de gemeente, waaronder Feanwâlden, zullen de uitbreidingen hoofdzakelijk plaats vinden. Duurzaam bouwen wordt gestimuleerd. Bedrijfsvestiging in Feanwâlden zal vooral een lokale en gemengde functie krijgen. Zwaardere bedrijvigheid past niet in het dorp. Regionaal gezien wordt er gestreefd naar versterking van de bestaande recreatieve functies. Bij het ontwikkelen van nieuwe recreatieprojecten speelt het behoeftecriterium en de diversiteit een grote rol. Het openbaar vervoer in de gemeente moet verbeterd worden. Zo wordt er gestreefd naar de verdubbeling van het spoor tussen Hurdegaryp en Feanwâlden. De gemeente werkt tevens aan de verbetering van de verkeersontsluiting en verkeersveiligheid. Hierbij gaat het om de ontwikkeling van rondwegen en de Centrale As. Voorkomen moet worden dat de Centrale As een sociale en fysieke scheiding veroorzaakt in Dantumadiel.
- De economische pijler: de gemeente zet in op een versterking van de werkgelegenheid en een verbreding van het aanbod in werk. Ook de vestiging van lokaal gebonden, kleinschalige bedrijven wordt gestimuleerd.
- De sociale pijler: de toekomstvisie gaat uitgebreid in op de sociale aspecten die in de gemeente aandacht verdienen. Er wordt onder meer ingegaan op het ontwikkelen van voorzieningen waarmee bewoners kennis en vaardigheden kunnen vergroten. De basisschool zal in de toekomst steeds meer een centrum worden waar een breed pakket van voorzieningen wordt aangeboden. Dit biedt ook bestaansrecht aan scholen met een dalend leerlingenaantal.
- De pijler kwaliteit van bestuur: is voorwaardenscheppend voor de optimalisering van de eerste 3 pijlers. Kwaliteitsontwikkeling, bestuurlijke vernieuwing en een dorpsgerichte interactieve aanpak staan centraal.

4.4.12

Welstandsnota

De herziene welstandsnota van de gemeente Achtkarspelen, Dantumadiel, Dongeradeel en Kollumerland (2008) biedt het kader voor het welstandstoezicht in de vier gemeenten. De toetsing van bouwplannen, in het kader van het vergunningenbeleid, dient plaats te vinden op basis van het voor dit gebied geldende welstandscriteria.

Figuur 12. Fragment welstandsnota

Feanwâlden is opgedeeld in verschillende deelgebieden met elk een eigen welstandsambitie. Twee van deze gebieden vallen onder 'bijzonder welstandsgebied'; te weten de dorpskern en de lintbebouwing betreft. De welstandsambities voor deze gebieden is gericht op het behoud en waar mogelijk het versterken van de bestaande en/of gewenste kwaliteit. De klemtoon ligt op het handhaven en respecteren. Deze gebiedjes zijn in rood aangegeven op het bovenstaande kaartje.

Voor alle met groen aangegeven gebieden geldt een regulier welstandsbeleid. De criteria zijn gericht op het respecteren van de aanwezige basiskwaliteiten. Het in het bruin aangegeven gebied betreft het buitengebied (woudengebied). Ook in dit gebied geldt een regulier welstandsambitieniveau.

Milieu - en overige randvoorwaarden

5

In dit hoofdstuk komt een aantal randvoorwaarden aan de orde waar rekening mee gehouden dient te worden, indien er sprake is van ontwikkelingen in het plangebied. Veel daarvan zijn milieuaspecten.

5.1

Geluidhinder door wegverkeer

In 1979 is de Wet geluidhinder (Wgh) in werking getreden. De Wgh is er op gericht de geluidhinder vanwege onder andere wegverkeerslawaai te voorkomen en te beperken. Deze wet is op 1 januari 2007 voor het laatst gewijzigd.

Overeenkomstig artikel 77 van de Wet geluidhinder dient bij de voorbereiding of herziening van een bestemmingsplan een akoestisch onderzoek te worden ingesteld naar de geluidsbelasting die door woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen binnen de zones van wegen wordt ondervonden. Het gaat daarbij om nieuwe situaties. Aangezien er geen nieuwe wegen aangelegd zullen worden in het plangebied en er ook geen nieuwe woningen zullen worden gebouwd, kan een akoestisch onderzoek achterwege blijven. Er valt immers geen veranderende invloed te verwachten op de gevoelige functies wanneer de omstandigheden gelijk blijven. Indien een wijzigingsbevoegdheid wordt benut voor het bouwen van een woning in het kader van het Sletten romte gebied, dan zal de locatie getoetst dienen te worden aan de Wet geluidhinder.

5.2

Spoorweglawaai

Op 1 juli 1987 is het Besluit Geluidhinder Spoorwegen (Staatsblad 1987, 122) in werking getreden, als gevolg waarvan het spoorwegnet is gezoneerd. Dit besluit is gebaseerd op de artikelen 105-107 van de Wet Geluidhinder.

De spoorlijn tussen Leeuwarden en Groningen ligt aan de rand van het plangebied. Voor deze spoorweg geldt sinds 1 september 2003 een zonebreedte van 200 meter. Een deel van het plangebied ligt binnen deze zone. In nieuwe situaties dient hier akoestisch onderzoek te worden uitgevoerd. Binnen deze zone is sprake van één gebied waar in de toekomst mogelijk nieuwe woningen gebouwd zullen worden. Het betreft een terrein aan de Iisbaanstrjitte. Op dit terrein hebben vroeger woningen gestaan, deze zijn echter gesloopt. Middels een wijzigingsbevoegdheid kunnen hier in de toekomst opnieuw woningen gebouwd worden, mits geluidonderzoek heeft aangetoond dat er geen sprake is van onevenredige geluidoverlast.

Op 1 juli 2012 is het wetsvoorstel voor de introductie van de geluidproductieplafonds in werking getreden. De geluidproductieplafonds zijn ingevoegd als hoofdstuk 11 in de Wet milieubeheer. De nieuwe regels komen, wat de rijksinfrastructuur betreft, in de plaats van de huidige regels omtrent de aanleg en reconstructie van een weg en de aanleg of wijziging van een spoorweg. Zij hebben geen betrekking op de bouw van geluidgevoelige objecten langs wegen en spoorwegen met geluidproductieplafonds. Daarop zijn de bestaande regels van de Wet geluidhinder en Wet milieubeheer, met enkele noodzakelijke aanpassingen, van toepassing. De geluidproductieplafonds geven de geluidproductie aan die een weg of spoorweg maximaal mag voortbrengen op aan weerszijden van de spoorweg gelegen punten en moeten - behoudens een besluit tot verhoging of verlaging - permanent worden nageleefd. De geluidproductieplafonds zijn in het algemeen gelegen op het niveau van de heersende waarde (wat spoorweglawaai betreft het gemiddelde van de periode 2006-2008) plus een zogenaamde 'werkruimte' van 1,5 dB. Bij berekeningen dienen deze gegevens als uitgangspunt te dienen.

5.3

Industrielawaai

In het zuiden van Feanwâlden is een gezoneerd industrieterrein aanwezig. Dit terrein ligt buiten het plangebied. Voor het industrieterrein wordt een apart bestemmingsplan ontwikkeld, dat uitgaat van een tweedeling, waarbij het gezoneerde terrein wordt verkleind en het niet-gezoneerde deel wordt uitgebreid. De geluidszone (de 50 dB(A)-contour) zal daarbij ook worden verkleind. De huidige geluidscontour ligt voor een heel klein deel binnen het plangebied van onderhavig plan, namelijk over de Juliusstraat. Deze contour is op figuur 13 aangegeven met een rode lijn. De plangrens van onderhavig bestemmingsplan is aangegeven met de zwarte lijn. De berekende 50 dB(A)-contour op basis van de huidige formele geluidruimte is op figuur 13 aangegeven met een paarse lijn.

Figuur 13. Geluidszone industrielawaai en formele geluidruimte (detail)

De formele geluidruimte ligt volledig buiten het plangebied Feanwâlden-kom. Met het oog op de gewenste verkleining van de geluidszone en de herziening van het bestemmingsplan Feanwâlden-Súd, is de geluidscontour buiten het plangebied van onderhavig bestemmingsplan gehouden. Doordat de zone niet in dit bestemmingsplan is opgenomen, wordt deze daardoor verkleind tot op de plangrens.

Bij de vaststelling van het nieuwe bestemmingsplan voor het industrieterrein in Feanwâlden-Súd zal de geluidszone ruim buiten het plangebied van onderhavig bestemmingsplan komen te liggen.

5.4

Hinder van bedrijvigheid

In het bestemmingsplan Feanwâlden-Kom functioneert een aantal bedrijven. Een groot aantal van deze bedrijven valt in de milieucategorie 1 of 2 van de VNG-publicatie Bedrijven en milieuzonering (2007). Dat wil zeggen dat het bedrijf uit milieuoogpunt toelaatbaar is tussen of naast woningen (met een afstand ten opzichte van woningen van respectievelijk 10 en 30 meter). Dit betreft bijvoorbeeld bedrijven zoals detailhandel of een autobedrijf. Daarnaast is er een aantal bedrijven dat binnen categorie 3 thuishoort. Deze zijn opgenomen in onderstaande tabel. De gewenste afstand tot milieugevoelige functies bedraagt voor deze bedrijven volgens de VNG-lijst 50 meter.

Tabel 5. Bedrijven in milieucategorie 3.1

Bedrijf	Adres
Bouwbedrijf	Haadstrjitte 2
Electrotechnisch installatiebedrijf	Haadstrjitte 14
Glaszetbedrijf	Stinswei 10

De bedrijven zijn al geruime tijd gevestigd op de huidige plaats en hebben daarvoor een vergunning. De bedrijven kunnen dan ook hun bedrijfsactiviteiten voortzetten binnen de huidige richtlijnen. Nadere informatie over het tankstation wordt gegeven in de volgende paragraaf.

In de bijlage bij de regels is een lijst opgenomen met de aanwezige bedrijven in het plangebied.

5.5

Externe veiligheid

5.5.1

Algemeen

Op 13 juni 2001 is door de regering het vierde Nationale milieubeleidsplan (NMP4) vastgesteld. Hierin zet zij haar (nieuwe) externe veiligheidsbeleid uit-

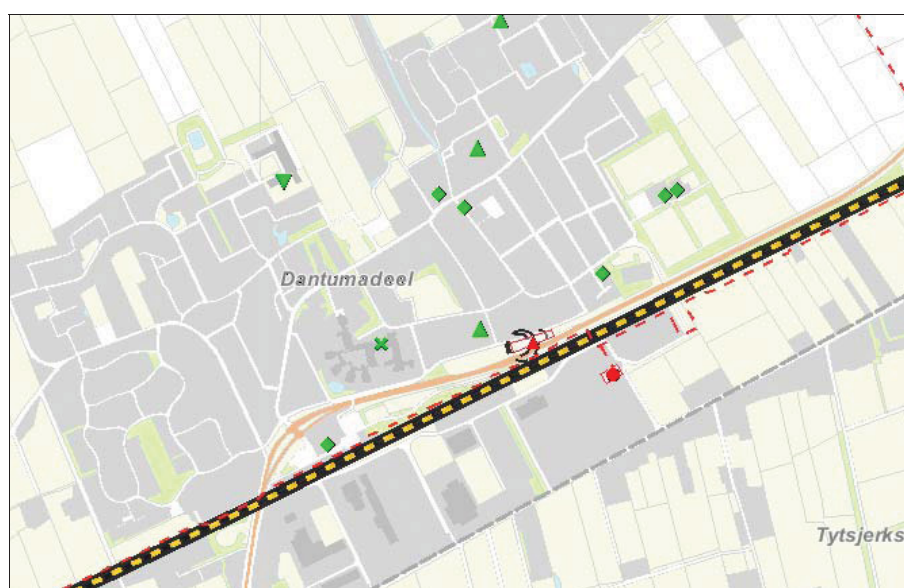
een. Dit beleid is gericht op het beheersen van de risico's in de omgeving van wege het gebruik, de opslag en het vervoer van gevaarlijke stoffen. Ook op de risico's die samenhangen met het gebruik van luchthavens is het externe veiligheidsbeleid van toepassing. Uitgangspunten van dit beleid zijn:

- het plaatsgebonden risico: het risico op een plaats buiten een inrichting, uitgedrukt als de kans per jaar dat een persoon die onafgebroken en onbeschermd op die plaats zou verblijven, overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof betrokken is;
- het groepsrisico: de cumulatieve kans per jaar dat ten minste 10, 100 of 1000 personen overlijden als rechtstreeks gevolg van hun aanwezigheid in het invloedsgebied van een inrichting en een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof betrokken is.

Op 27 oktober 2004 is het "Besluit externe veiligheid inrichtingen" in werking getreden. In dit besluit wordt aangegeven hoe met het plaatsgebonden risico en groepsgebonden risico moet worden omgegaan.

Grenswaarden gelden voor beoordeling van het plaatsgebonden risico bij kwetsbare objecten. Richtwaarden gelden voor beoordeling van het plaatsgebonden risico bij beperkt kwetsbare objecten en voor beoordeling van het groepsrisico.

Voor het inventariseren van risicovolle inrichtingen nabij het plangebied is de Risicokaart van de provincie Fryslân geraadpleegd (zie figuur 14). Op de Risicokaart zijn de spoorbaan en de parallel daaraan lopende gasleiding aangeduid als risicobronnen. Tevens is een LPG-station aan de Juliusstrjitte en een gasontvangststation aan de Feintensloane als risicobron aangegeven. Het gasontvangststation, het LPG-station en de spoorlijn zijn gelegen buiten het plangebied. Alleen de gasleiding ligt deels binnen het plangebied.

Figuur 14. Fragment risicokaart provincie Fryslân

Tot de kwetsbare objecten worden onder meer gerekend woningen, scholen en winkelcentra, deze zijn op de risicokaart aangeduid met groene symbolen. Omdat er nabij het plangebied risicovolle inrichtingen en kwetsbare objecten aanwezig zijn, dient onderzoek plaats te vinden naar de risico's.

5.5.2

Spoorlijn

Aan de zuidzijde in het plangebied ligt de spoorlijn tussen Leeuwarden en Groningen. Hier bestaat het risico voor een ongeval op land, bijvoorbeeld bij een spoorwegovergang of een botsing of ontsporing op het spoor.

De Risicoatlas voor het vervoer van gevaarlijke stoffen over de vrije baan van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat brengt de externe veiligheid van vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor (vrije baan) voor heel Nederland in beeld. De atlas is een middel voor gemeenten en provincies om mogelijke externe veiligheidsproblemen vroegtijdig te signaleren en te betrekken in hun ruimtelijke ontwikkelingsplannen rond het spoor. Uit de risicoatlas blijkt dat voor onderhavige plangebied externe veiligheid geen aandachtspunt is.

5.5.3

Aardgastransportleiding

Op 1 januari 2011 is het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) in werking getreden. In het Bevb is bepaald dat er bij buisleidingen (veiligheids)zones aanwezig zijn.

Parallel aan het spoor ligt een aardgastransportleiding van Gasunie, met een diameter van circa 8 inch en werkdruk van 40 bar. Deze leiding ligt in het plangebied langs de zuidelijke grens. Voor leidingen met een werkdruk van 40 bar, zoals de leiding in het plangebied, dient in ieder geval een bebouwingsvrije afstand van 5 meter (aan weerszijden van de leiding) aangehouden te worden. Afwijkingen zullen beperkt dienen te blijven tot die gevallen waarin planologische, economische dan wel technische overwegingen dit noodzakelijk maken. Hierbij zal door de leidingbeheerder nagegaan moeten worden of dit op grond van de leidingspecificaties dan wel door middel van het treffen van additionele maatregelen toelaatbaar is. Binnen de strook van 5 meter (aan weerszijden van de leiding) dienen alle handelingen achterwege te blijven, welke een veilig transport in gevaar kunnen brengen. Te denken is hierbij aan:

- het oprichten van enig bouwwerk;
- het aanbrengen van gesloten wegdek;
- het wijzigen van het maaiveldniveau door ontgroning of ophoging;
- het verrichten van graafwerkzaamheden anders dan normaal spit- en ploegwerk;
- het aanbrengen van diepwortelende beplanting, en;
- het indrijven van voorwerpen in de grond.

De plaatsgebonden risicocontour van de leiding ligt op 0 meter, dat wil zeggen op de leiding. Hieruit blijkt dat zich geen kwetsbare objecten bevinden (wor-

den toegelaten) binnen deze contour. Dit betekent dat de plaatsgebonden risicocontour geen belemmering vormt voor de realisatie van het plan.

GROEPSRISICO

De 1% letaliteitsgrens van deze leiding ligt op 95 meter. De 100% letaliteitsgrens ligt op 50 meter. Op basis van het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) dient het bevoegd gezag zich uit te spreken over het groepsrisico. Op grond van het Bevb hoeft er bij een beperkte toename/geen toename (minder dan 10%) van het aantal personen alleen gekeken te worden naar de aspecten zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid.

Binnen de 1% letaliteitscontour liggen 55 woningen binnen het plangebied (dit betreffen ook woningen in het gedeelte waar de leidingstrook buiten het plangebied gelegen is). Er is hier sprake van een bestaande situatie; het aantal personen binnen deze contour neemt niet toe. Daarom kan volstaan worden met een afweging over de zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid.

Binnen de 1% letaliteitscontour zijn uitsluitend zelfredzame functies gelegen. Er is sprake van vrijstaande woningen, laagbouw en een beperkt aantal woningen langs het tracé. Wat betreft de zelfredzaamheid zijn in beginsel geen knelpunten te benoemen in dit gebied. Binnen het plangebied zijn twee scholen gesitueerd (aan de Nijewei en aan de Joh. Prinsstrjitte), beide scholen zijn echter buiten de contour gelegen.

Het voorliggende bestemmingsplan zal in het kader van het overleg ex artikel 3.1.1. Bro worden voorgelegd aan de Brandweer Noordoost Fryslân. Deze zal nagaan hoe de bereikbaarheid van het gebied is, of het gebied binnen de normtijden valt (de tijd die het de brandweer kost om ter plaatse te zijn in het geval van een calamiteit) en of de primaire blusvoorziening (aanwezigheid van brandkranen) en de secundaire bluswatervoorziening (water uit waterlopen e.d.) goed is.

De bevindingen van de brandweer zullen opgenomen worden in dit bestemmingsplan.

5.5.4

Gasontvangstation

Aan de Feintensloane, ten zuiden van het plangebied, is tevens een gasontvangstation van Gasunie gesitueerd. Dit station is op circa 150 meter afstand van het plangebied gelegen. Vanwege deze afstand is het niet nodig hier nadere aandacht aan te besteden. Het station levert geen beperkingen op voor het plangebied.

5.5.5

LPG-tankstation

Net buiten het plangebied ligt een LPG-tankstation. Op LPG-tankstations is het Besluit externe veiligheid inrichtingen van toepassing.

In het navolgende wordt ingegaan op het plaatsgebonden risico en het groepsrisico.

Plaatsgebonden risico

In artikel 5, lid 1 en lid 2, van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) is bepaald dat het bevoegd gezag (in dit geval de gemeenteraad) bij het vaststellen van een besluit als bedoeld in artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening (een bestemmingsplan) op grond waarvan de vestiging van kwetsbare objecten respectievelijk beperkt kwetsbare objecten mogelijk wordt gemaakt, de grenswaarde zoals die is genoemd in artikel 8, lid 1, in acht neemt, respectievelijk met de richtwaarde zoals die is genoemd in artikel 8, lid 2, rekening houdt.

Volgens artikel 8, lid 1 en 2, van het Bevi liggen zowel de grenswaarde voor het plaatsgebonden risico van kwetsbare objecten als de richtwaarde voor het plaatsgebonden risico voor beperkt kwetsbare objecten bij 10^{-6} . Dit betekent dat de kans op een ongeval met dodelijke afloop kleiner moet zijn dan eens in de 1.000.000 jaar.

In artikel 5, lid 3 Bevi, is bepaald dat voor inrichtingen als bedoeld in artikel 4, lid 5, geen grens- of richtwaarden gelden maar vaste afstanden. Het gaat om zogenaamde categoriale inrichtingen. Hieronder vallen ook LPG-tankstations. Deze afstanden zijn aangegeven in een ministeriële regeling. Deze is tegelijkertijd met het besluit in werking getreden. De Regeling externe veiligheid inrichtingen (Revi) is op 23 september 2004 in de Staatscourant gepubliceerd en in maart 2007 geactualiseerd.

Bij het opstellen van een nieuw bestemmingsplan moet een LPG-tankstation worden behandeld als een nieuwe situatie. Dit is ook het geval als een feitelijk reeds bestaande situatie opnieuw wordt vastgelegd in een (conserverend) bestemmingsplan. Er moet voldaan worden aan tabel 1 (nieuwe situaties) van bijlage 1 van de Revi.

De doorzet van het tankstation is in de milieuvergunning vastgelegd op maximaal 1000 m³ per jaar. Voor stations met een doorzet van minder dan 1000 m³ per jaar luidt deze tabel als volgt:

Tabel 6. Afstanden tot kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten, waarbij wordt voldaan aan de grenswaarde 10^{-6} per jaar (tabel 1 van bijlage 1 van de Revi)

Doorzet (m ³) per jaar	Afstand (m) vanaf vulpunt	Afstand (m) vanaf ondergronds reservoir	Afstand (m) vanaf afleverzuil
< 1000	45	25	15

Binnen de afstand van 45 meter vanaf het vulpunt van het LPG-tankstation zijn 5 woningen (Juliusstraat 22 t/m 30) gelegen. Feitelijk ontstaat hierdoor een saneringssituatie. Echter, er verandert niets aan de werkelijke situatie.

In het Revi is, voor bestaande tankstations met een doorzet van 500-1000 m³ per jaar, de afstand die tot kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten in acht moet worden genomen bepaald op:

Tabel 7. Afstand tot kwetsbare objecten, waarbij wordt voldaan aan de grenswaarde 10⁻⁶ per jaar (tabel 2a van bijlage 1 van het Revi)

Doorzet (m ³) per jaar	Afstand (m) vanaf vulpunt	Afstand (m) vanaf ondergronds reservoir	Afstand (m) vanaf afleverzuil
500-1000	35	25	15

Het tankstation heeft derhalve een risicocontour van 35 meter, gemeten vanaf het vulpunt. Binnen de risicocontour van 35 meter is de gevel van de woning Juliusstrjitte 26 gelegen. In de bestaande situatie is daarom eveneens sprake van een saneringssituatie. Indien de doorzet van het LPG-tankstation wordt verlaagd tot minder dan 500 m³ per jaar, dan geldt conform het Revi een afstand van 25 meter vanaf het vulpunt tot kwetsbare objecten. De huidige doorzet van het LPG-station is ruimschoots lager dan 500 m³ per jaar. In het geval de vergunde doorzet wordt verlaagd, zijn er geen kwetsbare objecten binnen 25 meter vanaf het vulpunt aanwezig, waardoor er geen sprake meer is van een saneringssituatie. Een procedure voor de verlaging van de LPG-doorzet tot minder dan 500 m³/jaar is opgestart.

Groepsrisico

De verantwoordingsplicht voor het groepsrisico volgt uit de artikelen 12 en 13 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen. De verplichting komt tot uitdrukking in een motivering van:

- het aantal personen in het invloedsgebied;
- het groepsrisico;
- de mogelijkheden tot risicovermindering;
- de alternatieven;
- de mogelijkheden om de omvang van de ramp te beperken;
- de mogelijkheden tot zelfredzaamheid.

Voor de LPG-stations geldt op basis van de ministeriële uitvoeringsregeling dat de straal van het invloedsgebied 150 meter bedraagt. Het invloedsgebied heeft daarmee een oppervlakte van 7.07 hectare. Dit invloedsgebied moet worden verminderd met het oppervlak binnen de 10⁻⁵-contour.

Ofwel 7.07 hectare - (3.14 x 25²) = 6.87 hectare. Uit diezelfde uitvoeringsregeling volgt uit tabel 1 van het onderdeel "groepsrisico dichtheden personen per hectare" dat de personendichtheid 17 personen per hectare mag bedragen, wil de oriënterende waarde niet worden overschreden. Dit komt dus neer op 6.87 x 17 = 117 personen.

Het potentieel aantal aanwezige personen kan worden berekend op basis van kengetallen voor de dag en de nacht. Op basis daarvan kan een gemiddelde voor het etmaal worden berekend. Binnen de zone van 150 meter bevinden zich de volgende functies:

1. Woningen: binnen de zone van 150 meter bevinden zich circa 55 woningen. Uitgaand van een gemiddelde woningbezetting van 2,4 resulteert een aantal inwoners van 132. Aangenomen wordt dat gedurende de dag hiervan 70% aanwezig is en 's nachts 100%.
2. Dr. Theun de Vriesskoalle: op de school zijn ongeveer 150 leerlingen aanwezig die les krijgen van 10 leerkrachten. Hierbij wordt uitgegaan van de aanwezigheid van 100% aanwezigheid gedurende de dag en 0% gedurende de nacht.

Per saldo resulteren dus de volgende aantallen 24 uur per dag aanwezige personen:

Tabel 6. Aanwezige personen binnen 150 meter van het vulpunt van het LPG-tankstation

	Overdag	Avond/nacht
Woningen	92	132
School	160	0
Totaal	252	132

Dit betekent dat gedurende het etmaal naar schatting gemiddeld 192 ($252 + 132 / 2$) mensen aanwezig zijn, terwijl de richtwaarde 117 personen is. De richtwaarde wordt dus ruim overschreden.

Een groot deel van de mensen in het invloedsgebied zijn zelfredzaam in het geval van een ongeluk. Voor de school geldt dat de leerlingen van de school minder zelfredzaam zijn. Daarom is een kwetsbare functie als een school binnen het invloedsgebied van een LPG-tankstation niet wenselijk.

Het betreft echter een bestaande situatie. Er zijn geen concrete plannen om één van de twee functies binnen afzienbare tijd te beëindigen. Daarmee zijn er geen concrete alternatieven voor handen om de situatie te wijzigen.

Er is geen sprake van nieuwe ontwikkelingen binnen het invloedsgebied van het tankstation. Daarmee zal het aantal aanwezige personen niet toenemen. Ook is de locatie van het tankstation zeer goed bereikbaar in het geval van een ramp.

Gelet op voorgaande, wordt het groepsrisico verantwoord geacht.

5.6

Luchtkwaliteit

Op 1 maart 1993 is de Wet milieubeheer (Wm) in werking getreden. Onder andere de Europese regelgeving voor de luchtkwaliteit is met de inwerkingtreding

van de wijziging van de Wm (onderdeel luchtkwaliteitseisen) op 15 november 2007 in de Nederlandse wet- en regelgeving verwerkt.

Uitgangspunt van de Wm is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Het NSL is op 1 augustus 2009 in werking getreden. Hierin is bepaald wanneer en hoe overschrijdingen van de grenswaarden voor de luchtkwaliteit moeten worden behandeld. In het NSL worden ook nieuwe ontwikkelingen zoals plannen voor de bouw van woningen overwogen. Plannen die binnen het NSL passen, hoeven niet meer te worden beoordeeld aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit. Ook plannen die niet 'in betekende mate' (nibm) gevolgen hebben voor de luchtkwaliteit hoeven niet meer aan deze grenswaarden te worden beoordeeld. De eisen om te kunnen beoordelen of bij een plan sprake is van nibm, zijn vastgesteld in de algemene maatregel van bestuur (AMvB)-nibm.

In de AMvB-nibm is bepaald dat na dat het NSL of een programma voor de regio is vastgesteld een grenswaarde van 3% afname van de luchtkwaliteit als nibm kan worden aangeduid. Dit betekent een toename van ten hoogste 1,2 microgram per m³ NO₂ of PM₁₀.

Voor kleinere plannen heeft het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu samen met InfoMil de zogenoemde NIBM-tool ontwikkelt. Op basis hiervan wordt de toename van NO₂ en PM₁₀ vanwege het plan bepaald. Hierdoor kan eenvoudig worden bepaald of er sprake is van een 'in betekende mate' afname van de luchtkwaliteit.

BESTEMMINGSPLAN

Het onderhavige bestemmingsplan is een conserverend plan, waarbinnen geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt. Het plan kan dan ook geen invloed hebben op de luchtkwaliteit in het gebied. Onderzoek naar de luchtkwaliteit kan derhalve achterwege blijven. Mocht gebruik worden gemaakt van de in het bestemmingsplan opgenomen wijzigingsmogelijkheden ten behoeve van woningbouw, dan zal een afzonderlijk onderzoek inzake de luchtkwaliteit worden uitgevoerd.

5.7

Leidingen en straalpaden

Min of meer parallel aan het spoor is een straalpad gesitueerd dat het plangebied doorkruist. De maximale bouwhoogte van bouwwerken bedraagt hier 15 meter. Tevens is er een straalpad gelegen dat over een klein deel van het plangebied loopt in het zuidwesten van het plangebied. De zend- en ontvangstinstallatie van dit straalpad is in het plangebied gesitueerd (aan de lisbaanstrjitte, zie figuur 15). Ook voor dit straalpad geldt een maximale bouwhoogte van 15 meter.

Figuur 15. De zend- en ontvangstinstallatie aan de Iisbaanstrjitte

In het zuidwesten wordt het plangebied doorsneden door een planologisch relevante gastransportleiding. In de circulaire van het ministerie van VROM (kenmerk DGMH/B/nr. 010400) van 26 november 1984, worden richtlijnen gegeven met betrekking tot de planologische regeling van gasleidingen. Als uitgangspunt geldt dat bestemmingen welke voorzien in het regelmatige verblijf van personen in beginsel buiten de zogeheten toetsingsafstand dienen te worden gerealiseerd. De gasleiding die Feanwâlden doorkruist heeft een diameter van 200 millimeter (8 inch) en een druk van 40 bar. Voor deze gasleiding geldt een toetsingsafstand van 20 meter. Uit oogpunt van veiligheid en bedrijfsvoering is het oprichten van enig bouwwerk en het aanbrengen van diepwortelende beplanting niet toegestaan binnen een afstand van vier meter, gerekend vanuit het hart van de gastransportleiding. Binnen deze zone worden geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt.

De straalpaden zijn als aanduiding op de verbeelding opgenomen. De gasleiding is met een dubbelbestemming in het plan opgenomen. Voor het overige lopen in het plangebied geen hoogspanningsleidingen of zware ondergrondse buisleidingen die eventuele bouwactiviteiten in de weg staan.

5.8

Waterbeheer

Op grond van artikel 3.1.6 uit het Besluit ruimtelijke ordening dient in de toelichting op ruimtelijke plannen een waterparagraaf te worden opgenomen, waarin wordt aangegeven op welke wijze rekening is gehouden met de gevolgen van het plan voor de waterhuishoudkundige situatie. In die paragraaf dient uiteengezet te worden of en in welke mate het plan in kwestie gevolgen heeft voor de waterhuishouding, dat wil zeggen het grondwater en het oppervlaktewater.

Het is de schriftelijke weerslag van de zogenaamde watertoets: “het hele proces van vroegtijdig informeren, adviseren (door de waterbeheerder), afwegen en beoordelen van waterhuishoudkundige aspecten in ruimtelijke plannen en besluiten”.

OVERLEG MET HET
WATERSCHAP

Omdat het plan een conserverend plan is en geen ontwikkelingen bij recht mogelijk maakt, heeft er voorafgaande aan het overleg ex art. 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening (Bro) geen overleg plaatsgevonden tussen de gemeente en het waterschap. Wetterskip Fryslân is in het kader van het overleg ex art. 3.1.1 Bro en overeenkomstig de doelstelling en het proces van de Watertoets op de hoogte gebracht. Het Wetterskip heeft een positief wateradvies afgegeven.

ALGEMENE NORMEN

In het algemeen hanteert het Wetterskip Fryslân de volgende uitgangspunten en normen, die dienen als handvatten bij de planvorming:

- Ten opzichte van het te realiseren verhard oppervlak dient 10% oppervlaktewater op de locatie te worden gecreëerd.
- Ten opzichte van het te realiseren onverharde oppervlak dient 5% oppervlaktewater op de locatie te worden gecreëerd.
- Een drooglegging van 0,7 meter (onderkant vloer).
- Afkoppelen van verhard oppervlak van de riolering.
- Aanleg van een gescheiden rioolstelsel.
- Bij voorkeur geen oppervlaktewater mee verkopen aan bewoners.

Deze normen zijn echter primair van toepassing op nieuwbouwlocaties, die in het onderhavige plangebied niet voorkomen.

WATERSYSTEEM IN DE
BESTAANDE BEBOUWDE KOM

In bestaand bebouwd gebied streeft de gemeente naar afkoppeling van de hemelwaterafvoer van de riolering (voor zover dit geen vervuild water betreft). Voor enkele dorpen heeft de gemeente daarvoor projecten in petto.

KEUR

Het Wetterskip Fryslân heeft een Keur opgesteld. De Keur is een verordening die strekt tot bescherming van de werken in beheer bij het waterschap. De Keur bevat een stelsel van gebods- en verbodsbepalingen ten aanzien van de waterkeringen, waterkwaliteit en -kwantiteit. Voor de uit te voeren werken in het plangebied moet op basis van de Keur een watervergunning worden aangevraagd door de initiatiefnemer, die synchroon met de eventuele omgevingsvergunning wordt behandeld door het Wetterskip. Dit vereiste is onverminderd van toepassing op alle watergangen binnen en buiten het plangebied.

Uit het vorenstaande blijkt dat de gemeente en het Wetterskip Fryslân vanuit hun eigen verantwoordelijkheid en bevoegdheden een rol spelen in de uitvoering van het waterbeheer. Daarbij moeten ze elkaar zoveel mogelijk informeren en bijstaan wanneer dat vanuit het perspectief van het waterbeheer van belang is.

5.9

Ecologie

Bij de beoordeling van de toelaatbaarheid van nieuwe bouwwerken en/of andere ruimtelijke activiteiten dient rekening te worden gehouden met de natuurwaarden. In de directe omgeving van het plangebied komen weliswaar geen Natuurmonumenten, onderdelen van de Ecologische Hoofdstructuur, Vogel- of Habitatrichtlijngebieden voor, maar de bescherming van planten- en diersoorten op grond van de Flora- en faunawet is wel aan de orde.

Als beschermde soorten in het geding zijn en de nieuwe activiteiten de gunstige staat van instandhouding van deze soorten bedreigen, moeten de consequenties daarvan worden afgewogen. Komen alleen soorten voor die licht worden beschermd in het kader van de Flora- en faunawet, dan geldt daarvoor een (automatisch te verlenen) ontheffing. Zijn zwaarder beschermde soorten in het geding, dan zal de activiteit pas kunnen plaatsvinden nadat ontheffing van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit is verkregen. Om ontheffing te verkrijgen, zullen wellicht maatregelen nodig zijn om de aanwezige natuurwaarden te beschermen of te compenseren. Uiteraard zal een ontheffingsaanvraag moeten zijn gebaseerd op ecologisch onderzoek. De initiatiefnemer van de activiteit is daarvoor verantwoordelijk.

Van de vogels zijn alle soorten beschermd (uitgezonderd exoten). De Regiodirectie Noord van LNV is echter van mening dat het verbod van het verstoren van vogels uitsluitend geldt voor het broedseizoen, van 15 maart tot 15 juli. Als werkzaamheden in regio Noord buiten het broedseizoen aanvangen en in het broedseizoen continu doorgaan, is voorlopig geen ontheffing nodig. Er mogen dan echter in de buurt van het plangebied geen permanent bewoonde nesten of belangrijke foerageergebieden voor overwinterende vogels voorkomen. In het bestemmingsplan zijn bij recht geen nieuwe locaties voor ruimtelijke ontwikkeling opgenomen. Daarom is op voorhand geen ecologisch onderzoek uitgevoerd. Indien zich echter ingrepen in de bestaande situatie aandienen (bijvoorbeeld herstructurering van bebouwingslocaties of de ontwikkeling van nieuwe woongebieden), zal voorafgaand daaraan ecologisch onderzoek moeten plaatsvinden.

5.10

Archeologie en cultuurhistorie

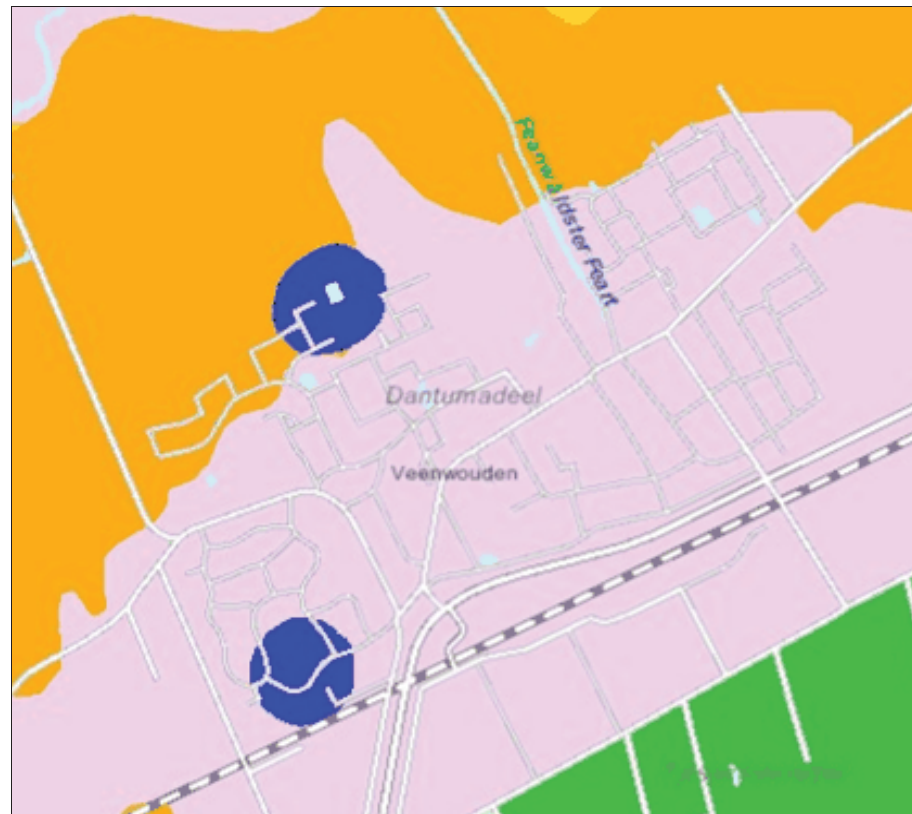
5.10.1

Archeologie

Mede in verband met de doorvoering van Europees beleid heeft de provincie Fryslân een cultuurhistorische advieskaart uitgebracht waar onder meer informatie te vinden is over de te verwachten archeologische waarden. Deze informatie is weergegeven op FAMKE, de Friese Archeologische Monumenten Kaart Extra.

FAMKE

In figuur 16 wordt weergegeven wat de FAMKE-kaart adviseert voor de periode steentijd-bronstijd voor Feanwâlden en omgeving.

Figuur 16. Fragment FAMKE steentijd- bronstijd
(Bron: Provincie Fryslân)

Voor het grootste deel van het plangebied is het advies om voorafgaand aan werkzaamheden een quickscan (roze) uit te voeren. Van deze gebieden wordt vermoed dat eventuele aanwezige archeologische resten al ernstig verstoord zijn, maar dit is niet met zekerheid te zeggen. De provincie beveelt daarom aan om bij ingrepen van meer dan 5.000 m² een quickscan te verrichten. Een quickscan is een extensief booronderzoek waarmee duidelijk gemaakt wordt of het steentijd bodemarchief intact is.

Aan de randen van het plangebied zijn enkele gebieden met donkeroranje aangegeven. Voor deze gebieden wordt Karterend onderzoek 1 aanbevolen. Hier kunnen zich archeologische resten uit de steentijd vlak onder de oppervlakte bevinden, afgedekt door een dun veen- of kleidek. De conservering van eventueel aanwezige resten is nu nog goed, maar de archeologische resten zijn wel zeer kwetsbaar. De provincie beveelt daarom aan om bij ingrepen van meer dan 500 m² een karterend (boor)onderzoek uit te laten voeren, waarbij minimaal 12 boringen per hectare worden gezet, met een minimum van 12 boringen voor gebieden kleiner dan een hectare.

Zoals op het kaartje te zien is zijn er ook 2 dobben binnen het plangebied. Dobben (pingoruïnes en soms ook vennen) en de directe omgeving daarvan kunnen belangrijke archeologisch en paleobotanische resten herbergen. Echter, niet alle dobben zijn pingoruïnes of vennen. Daarbij komt dat niet alle pingoruïnes of vennen en/of hun nabije omgeving in vroeger tijden bewoond waren. De provincie beveelt daarom aan om bij ingrepen van meer dan 500 m² deze dobben te laten onderzoeken door middel van een archeologisch waardeerend onderzoek. Dit waardeerend onderzoek kan inzicht geven in de aard van de dobbe en de behoudenswaardigheid van eventueel aangetroffen archeologische resten. Op basis van de resultaten en aanbevelingen van het uitgevoerde onderzoek kunnen dan eventueel maatregelen genomen worden om de dobbe te behouden, of de ingrepen in de dobbe of directe omgeving archeologisch te laten begeleiden.

DOBBE

Figuur 17 geeft weer wat de FAMKE kaart adviseert voor de periode ijzertijd-middeleeuwen voor Feanwâlden en omgeving.

IJZERTIJD-MIDDELEEUWEN

Het rood aangegeven gebied betekent 'streven naar behoud'. Van deze terreinen is bekend dat zij waardevolle archeologische resten uit de periode brons-tijd en later bevatten. In veel gevallen betreft het AMK-terreinen, maar het kunnen ook terreinen zijn die bij gemeente of provincie bekend staan als archeologisch waardevol. Afgeraden wordt om in deze gebieden ingrepen te verrichten die het bodemarchief verstoren. Om dit te voorkomen is in dit plan de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie' opgenomen.

Voor het overige deel van het plangebied luidt het advies Karterend onderzoek 3 (oranje-beige). In deze gebieden kunnen zich archeologische resten bevinden uit de periode midden-brons-tijd-vroege middeleeuwen. Het gaat hier dan met name om vroeg- en vol-middeleeuwse veenontginningen. Daarbij bestaat de kans dat er zich huisterpjes uit deze tijd in het plangebied bevinden. Ook de wat oudere boerderijen kunnen archeologische sporen of resten afdekken, hoewel de veengronden eromheen al afgegraven zijn. De provincie beveelt aan om bij ingrepen van meer dan 5.000 m² een historisch en karterend onderzoek te verrichten, waarbij speciale aandacht moet worden besteed aan eventuele Romeinse sporen en/of vroegmiddeleeuwse ontginningen.

Figuur 17. Fragment FAMKE ijzertijd-middeleeuwen
(Bron: Provincie Fryslân)

Omdat in het plangebied geen sprake is van nieuwe ontwikkelingen, is op voorhand geen archeologisch onderzoek uitgevoerd. De uitvoerbaarheid van het plan wordt niet gehinderd door archeologie.

5.10.2

Cultuurhistorie

De Modernisering Monumentenwet (MoMo) heeft op 1 januari 2012 geleid tot een wijziging van artikel 3.1.6, lid 2 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Ieder bestemmingsplan dient sinds die datum tevens een analyse van cultuurhistorische waarden van het plangebied te bevatten. In de toelichting van een bestemmingsplan wordt een beschrijving opgenomen van de wijze waarop met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten rekening is gehouden. In de belangenafweging moet ook de historische (steden)bouwkunde en historische geografie worden meegenomen. Aangegeven dient te worden welke conclusies aan de geanalyseerde waarden worden verbonden en op welke wijze deze worden geborgd in het bestemmingsplan.

ONDERZOEK

Op de Cultuurhistorische Kaart Fryslân 2 (CHK2) van de Provinsje Fryslân is informatie opgenomen over cultuurhistorische waarden. Uit de CHK 2 blijkt dat in het plangebied diverse bijzondere cultuurhistorische waarden aanwezig zijn.

Het betreft de volgende elementen:

Eendenkooi

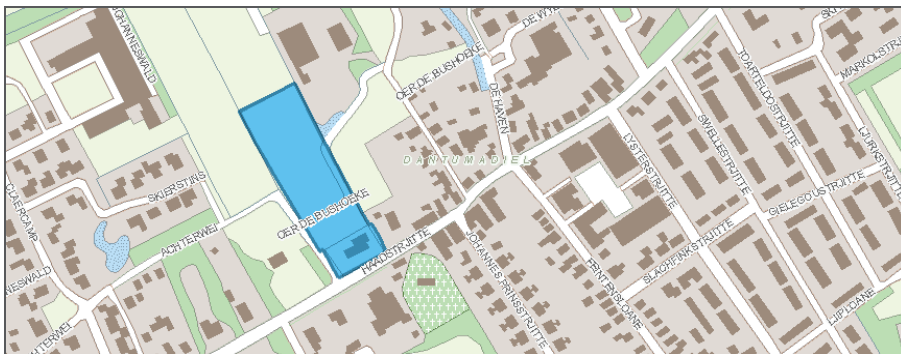
Aan de noordzijde van het plangebied ligt een voormalige eendenkooi, die nu in gebruik is als park en vijver. Door de wijze van bestemmen (als 'Groen' en 'Water') is deze cultuurhistorische waarde beschermd.

Schierstins

De Schierstins, centraal gelegen in de dorpskern, is ook als cultuurhistorisch waardevol element aangeduid (zie figuur 18). De Schierstins (stins= 'stenen woonhuis') werd rond 1300 gebouwd als woontoren door en voor monniken. Het is het enig overgebleven 'stenenhuis' uit die periode in Fryslân. Na de reformatie kwam het gebouw in bezit van de Staten van Friesland, en daarna in bezit van particulieren. Het werd door de eeuwen heen diverse malen uitgebreid, maar de oorspronkelijke toren is nog altijd goed herkenbaar.

De Schierstins is op de cultuurhistorische kaart tevens aangeduid als 'uithof', een grote boerderij in bezit van de kloosters, die het leveren van voldoende voedingsmiddelen aan de kloostergemeenschap als directe functie hadden. De Schierstins functioneerde ook als uithof.

Het gebouw is een rijksmonument en daarmee beschermd door de monumentenwet. Het achterliggende perceel is zodanig bestemd dat het niet bebouwd mag worden waardoor de open waarde beschermd blijft.

Figuur 18. De aanduiding “stins” op de cultuurhistorische kaart van Fryslân (Bron: Provincie Fryslân)

Monumenten

Op de cultuurhistorische kaart zijn de rijksmonumenten en de jonge bouwkunst (1850-1940) aangeduid. Op deze waardevolle bebouwing, en de bescherming ervan, is in paragraaf 4.2.6 en 4.4.4 al ingegaan.

Water

De Feanwâldsterfeart, gelegen aan de noordzijde van het plangebied, parallel gesitueerd aan de weg De Fennen, is de oude dorpsvaart van Feanwâlden. De dorpsvaarten vormden de verbinding tussen de centraler gelegen hoofdvaarten, en hadden in het verleden een belangrijke ontsluitingsfunctie. De Fean-

wâldsterfeart sluit aan op de Falomsterfeart gelegen ten noorden van Feanwâlden.

De bestemming 'Water' beschermt het behoud van deze historische waterloop.

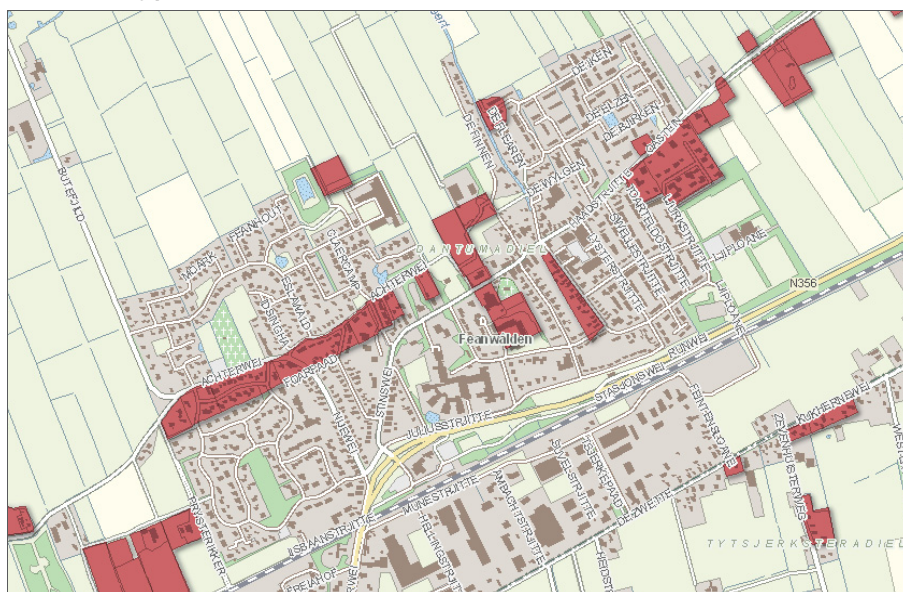
Tramweg

De ligging van de huidige Stinswei - Haadstrjitte - Oastein is gevormd doordat hier in de vorige eeuw het tracé van een trambaan lag die dwars door de dorpskern liep (zie figuur 19). Vanaf 1880 reed er tussen Dokkum en Veenwouden een paardentram. Later wordt deze verbinding uitgebreid naar Drachten. Vanaf 1913 rijdt er een echte stoomtram. De tramverbinding tussen Veenwouden en Dokkum is de eerste in Fryslân. De tram is in gebruik tot 1947. Toen was de concurrentie met andere vervoersmiddelen, met name de bus, te groot geworden.

Figuur 19. De paardentram tussen Drachten-Veenwouden-Dokkum

Boerderijplaatsen

Figuur 20. Boerderijplaatsen in en bij Feanwâlden

De boerderijplaatsen (zie figuur 20) vormen de kern van de oude agrarische samenleving en bieden daardoor veel kennis over de bewoningsgeschiedenis en over de ontwikkeling van het cultuurlandschap. De ligging van de boerderijplaatsen in de kern Feanwâlden biedt veel houvast om meer te weten te komen over de ontstaansgeschiedenis.

Vooraf indien er ter plaatse van een van de boerderijplaatsen een ontwikkeling plaatsvindt, is het van belang dat aan de historische context van het ontwikkelingsgebied aandacht wordt besteed, om zodoende de eventueel aanwezige cultuurhistorische waarden recht te doen.

Kerkgebouwen

In de dorpskern van Feanwâlden zijn een aantal kerkgebouwen gesitueerd. Twee daarvan zijn van recente bouw (na 1940). Het kerkgebouw aan de Haadstrjitte 6 vindt zijn oorsprong in de 17^e eeuw en staat geregistreerd als rijksmonument. De bestaande maten zijn opgenomen als maximale bouwmaten. Daardoor kan de architectonische verschijningsvorm niet worden aangetaast.

Wederopbouw wijken

De kern Feanwâlden is na de Tweede Wereldoorlog diverse malen uitgebreid met grootschalige woningbouw. De cultuurhistorische kaart geeft inzicht in de ontstaansperiode van verschillende wijken. Enkele wijken zijn aangeduid vanwege hun, in het licht van de wederopbouw, cultuurhistorische waarde.

De uitvoerbaarheid van het plan wordt niet gehinderd door de aanwezigheid van cultuurhistorische waarden. Daar waar nodig zijn de aanwezige cultuurhistorische waarden voldoende beschermd.

CONCLUSIE

5.11

Bodemkwaliteit

Op 1 april 2007 is de gewijzigde Woningwet (Ww) in werking getreden. In de Ww is bepaald dat door de gemeenteraad in de bouwverordening regels moeten worden opgenomen om het bouwen op verontreinigde bodem te voorkomen. Deze regels hebben onder andere betrekking op het uitvoeren van een (bodem)onderzoek naar de aard en schaal van de verontreiniging van de bodem. Ook is bepaald dat het College van Burgemeester en Wethouders (B&W) een beslissing op een aanvraag om omgevingsvergunning moeten aanhouden als blijkt dat de bodem is verontreinigd dan wel het vermoeden bestaat dat er sprake is van ernstige verontreiniging.

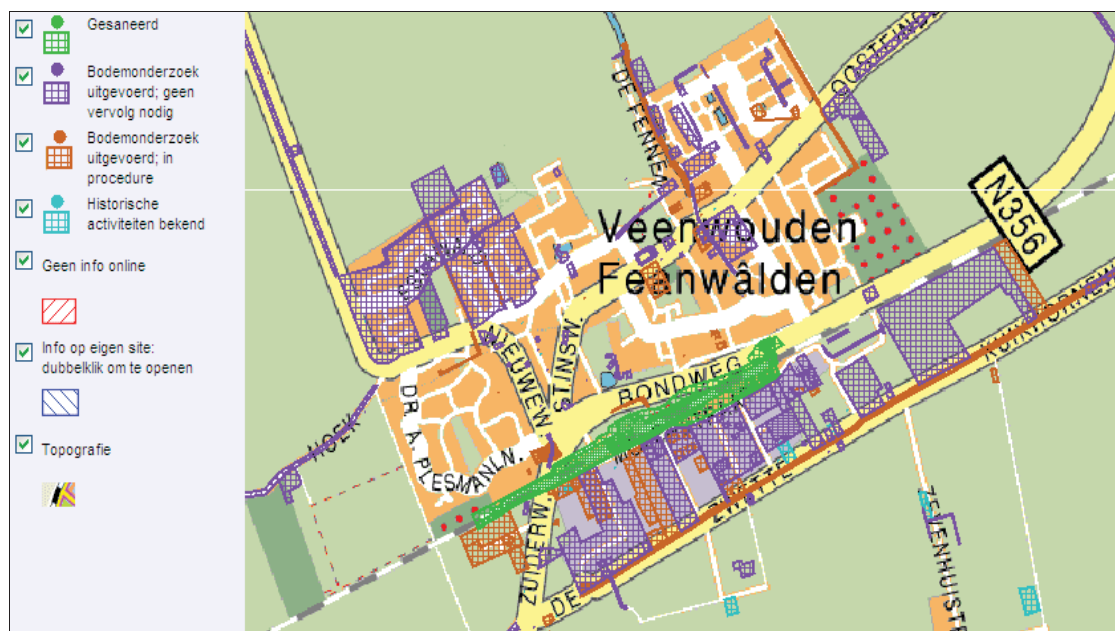
In het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is bepaald dat in de toelichting op een bestemmingsplan inzicht verkregen moet worden in de uitvoerbaarheid van eventuele uitvoeringsplannen. Dit betekent dat er onder meer inzicht verkregen moet worden in de noodzakelijke financiële investering van een (mogelijk

noodzakelijke) bodemsanering. Een onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem is dus feitelijk een onderdeel van de onderzoeksverplichting van B&W en de gemeenteraad bij de voorbereiding van een bestemmingsplan.

Hierbij moet worden opgemerkt dat ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening het bestemmen van gronden met een bodem van onvoldoende milieuhygiënische kwaliteit met een hiervoor gevoelige bestemming in beginsel moet worden voorkomen.

Een bepaalde mate van bodemverontreiniging hoeft niet direct een probleem op te leveren. In veel gevallen zal historisch onderzoek inzake de betreffende verdachte locatie kunnen uitwijzen of er voldoende aanleiding is om ook bodemonderzoek te laten uitvoeren. Met een verkennend bodemonderzoek en/of een nader bodemonderzoek kan vastgesteld worden of er inderdaad sprake is van bodemverontreiniging, en zo ja, in welke mate en van welke omvang. Op basis van een nader onderzoek kan de provincie bepalen of er een noodzaak is tot gedeeltelijke of gehele sanering van de locatie en of er beveiligingsmaatregelen getroffen moeten worden. Daarbij zal ook de huidige en/of toekomstige bestemming en het gebruik van de locatie een rol spelen uit welke saneringsvarianten kan worden gekozen.

Bij het raadplegen van de Bodemadvieskaart van het bodemloket blijkt dat in Feanwâlden verschillende bodemonderzoeken zijn uitgevoerd (zie figuur 21).

Figuur 21. Signaleringskaart (mogelijke) bodemverontreiniging omgeving Triemen (Bron: Bodemloket)

Er zijn gronden in het plangebied die reeds gesaneerd zijn (groen), dit betreft gronden die langs het spoor gelegen zijn. Daarnaast zijn er gronden waar onderzoek gedaan is en waaruit blijkt dat vervolgonderzoek niet nodig is (paars). Op enkele plekken is het bodemonderzoek nog in procedure (bruin) en tevens zijn er op bepaalde locaties historische activiteiten bekend (blauw). Dit betreft bijvoorbeeld locaties waar in het verleden sloopafval is achtergebleven of waar andere historische activiteiten hebben plaatsgevonden die mogelijk duiden op bodemverontreiniging.

De gronden aan de Iisbaanstrjitte die voorzien zijn van een wijzigingsbevoegdheid kunnen in de toekomst gebruikt worden voor woningbouw. Voor deze gronden zijn geen bijzonderheden gemeld op de bodemkaart. Voorafgaand aan de planwijziging en de realisatie van de woningen zal een bodemonderzoek moeten uitwijzen of de kwaliteit van de bodem geschikt is voor woningbouw. Voorliggend plan is voor het overige een conserverend plan dat geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk maakt. Geconcludeerd kan worden dat de status quo met betrekking tot bodemverontreiniging in Feanwâlden acceptabel is en dat er van vervuilde locaties die urgente sanering behoeven geen sprake is. De aanwezigheid van (potentieel) vervuilde locaties vormt geen belemmering voor onderhavig bestemmingsplan.

Als zich in de toekomst bouwwerkzaamheden in het plangebied afspelen (bijvoorbeeld herontwikkeling van een woonlocatie), moet van tevoren bekend zijn of er sprake is van bodem- of grondwaterverontreiniging. De procedure voor het verlenen van een omgevingsvergunning schrijft dit voor.

Als blijkt dat de milieuhygiënische gesteldheid van de bodem geen beletsel vormt voor de beoogde bestemming, zal een bodemgeschiktheidsverklaring worden afgegeven. Indien wel bodemverontreiniging aan het licht komt, kunnen saneringsmaatregelen noodzakelijk zijn. Wanneer grond die vrijkomt elders zal worden gebruikt, is ook een bewijs van kwaliteit nodig.

Planbeschrijving

6

In de voorgaande hoofdstukken zijn de bestaande situatie, het overheidsbeleid en de planologische randvoorwaarden onder de loep genomen. In dit hoofdstuk komen de concrete beleidsuitgangspunten voor het plangebied integraal aan de orde. Allereerst wordt ingegaan op de functionele structuur en vervolgens op de ruimtelijke structuur.

6.1

Functionele structuur

Het bestemmingsplan gaat in grote lijnen uit van handhaving van de bestaande hoofdfuncties in het dorp.

Wonen is de dominerende functie van het gebied van Feanwâlden-kom. Binnen de woonfunctie laat het bestemmingsplan de uitoefening van aan-huis-verbonden beroepen toe (gelimiteerd aan een lijst die als bijlage bij de regels is opgenomen).

WONEN

Tussen de woonbebouwing komt hier en daar ook een kleinschalig bedrijf voor. Dergelijke bedrijfsactiviteiten kunnen op hun huidige locatie worden voortgezet. Binnen de woonbestemming zijn ze daartoe specifiek op de plankaart aangeduid. Het plan geeft tevens de mogelijkheid voor wijziging van de ene bijzondere functie in de andere. Daarbij gelden de volgende voorwaarden:

- Het bedrijf of de instelling is aanvaardbaar uit het oogpunt van milieu (alleen milieucategorie 1 en 2).
- Parkeren vindt plaats op eigen erf.
- De functie mag niet teveel verkeer aantrekken.
- Er mag geen sprake zijn van horeca.

Desgewenst kunnen de aangeduide bedrijfsfuncties ook zonder procedure terugvallen op de woonfunctie. Nieuwbouw zal binnen het plangebied niet plaatsvinden.

De woonfunctie in Feanwâlden komt extra tot uitdrukking door het grote aanbod aan (ouderen)zorg. Deze hebben een aparte woonbestemming. De functies zijn gehuisvest in grootschaligere woonbebouwing van enkele verdiepingen en liggen verspreid over het dorp. De woon-zorgfunctie heeft daarmee een nadrukkelijke aanwezigheid in zowel de functionele als de ruimtelijke structuur.

Feanwâlden heeft een dorpscentrum, dat zich bevindt rond een deel van de Haadstrjitte en delen van de straten die daar aan de noord- en zuidzijde van zijn gelegen. Het beleid is erop gericht om de centrumvorming die hier heeft plaatsgevonden, verdere ontwikkelingsruimte te bieden. In dit voor 'Centrum'

CENTRUMGEBIED

bestemde gebied kan de woonfunctie worden veranderd in een maatschappelijke- of detailhandelsfunctie, of een functie in de sfeer van de zakelijke dienstverlening. Het parkeren vindt plaats op het binnenterrein, maar ook langs de Haadstrjitte en de Lysterstrjitte. Er is voldoende parkeergelegenheid. Bij een eventuele verdere ontwikkeling van het gebied zullen ook de gevolgen daarvan voor de parkeerdruk in beeld worden gebracht, zodat voorkomen wordt dat er in de toekomst problemen kunnen ontstaan.

MAATSCHAPPELIJKE FUNCTIES

In het plangebied komen een aantal grotere maatschappelijke functies voor. Dit betreffen sociale, culturele, religieuze en maatschappelijke functies.

In het plangebied zijn dit:

- Kerken (Haadstrjitte 6, Boargemaster Faberwei 8).
- Duivensportvereniging (Nijewei 5).
- Basisscholen (De Wylgen 1 en Johannes Prinsstrjitte 30).
- Cultureel Centrum de Schierstins (Haadstrjitte 1).
- Sportschool (Nijewei 35).
- Begraafplaatsen (aan de Achterwei en bij de kerk aan de Haadstrjitte).

BEDRIJVEN

Het bedrijventerrein van Feanwâlden is ten zuiden van de spoorlijn gelegen. Dit terrein, De Zwette, valt buiten het onderhavige plangebied. Binnen het plangebied zijn enige verspreid liggende grotere bedrijven als zodanig bestemd. De gemeente voert een voorwaardenscheppende rol ten aanzien van de bedrijfsontwikkeling. Dat betekent dat bestaande bedrijven zo mogelijk in de gelegenheid worden gesteld ter plaatse hun bedrijf uit te breiden. In sommige gevallen is dat echter vanwege de ligging nabij woningen niet mogelijk. Bedrijven die hierdoor of om een andere reden ter plaatse niet kunnen uitbreiden hebben de mogelijkheid om te verplaatsen naar een bedrijfsterrein.

AGRARISCHE FUNCTIE

Een deel van het plangebied heeft een agrarische functie. In het plangebied ligt één nog actief agrarisch bedrijf. De omliggende percelen zijn in agrarisch gebruik.

RECREATIE

Feanwâlden beschikt over een aantal sportvoorzieningen; de ijsbaan, de sportvelden met sporthal en de voormalige tennisbaan die ingericht is als skatebaan.

6.2

Ruimtelijke structuur

ONTSLUITING

Het plan is gericht op het behoud van de bestaande ontsluitings- en bebouwingsstructuur, waarbij onderscheid is gemaakt tussen wegen met een functie voor het doorgaand verkeer (de externe ontsluiting van het dorp) en wegen met als hoofdfunctie de ontsluiting van het woongebied. Het verschil tussen de twee categorieën wordt duidelijk in de inrichting en het gebruik van de wegen. Verblijfsgebieden zijn zodanig ingericht dat verschillende weggebruikers van dezelfde weg gebruik maken, terwijl bij wegen ten behoeve van het doorgaan-

de verkeer vaker een scheiding van verkeersgebruikers plaatsvindt (trottoirs en aparte fietspaden bijvoorbeeld).

STREEKBEBOUWING

Eén van de randvoorwaarden voor de ruimtelijke structuur is dat het karakter van de streekbebouwing gehandhaafd blijft. Dat geldt vooral voor het bebouwingsbeeld langs de oudere wegen door het plangebied, zoals de Haadstrjitte en het Oastein. Dit betekent dat nieuwbouw of verbouw van woningen qua schaal en maatvoering dient te passen in het bestaande bebouwingsbeeld. Tot de streekbebouwing behoort een vrij heterogene verzameling van individuele panden. Een gemeenschappelijk kenmerk is wel de lage gootlijn (één bouwlaag plus kap). De kavels zijn in het algemeen royaal en diep.

De panden die als “karakteristiek” zijn aangemerkt worden in het bestemmingsplan beschermd vanwege hun waarde in het straatbeeld. Het beleid voor deze panden richt zich op handhaving van de bouwvorm en zo mogelijk ook op de individualiteit van deze bouwvorm, door behoedzaam om te springen met eventuele uitbreidingen en/of bijgebouwen. Voor de bijgebouwen geldt in het algemeen dat deze van ondergeschikt karakter moeten zijn, voor wat betreft het oppervlak, de maatvoering en/of de situering. Let wel, een aantal gebouwen in het bestemmingsplan zijn geregistreerd als rijksmonument. Deze zijn als zodanig aangeduid, maar behoeven verder geen bescherming in het bestemmingplan omdat zij vallen onder de regels van de Monumentenwet.

KARAKTERISTIEK

In het plangebied zijn in een aantal perioden structurelere nieuwbouwgebieden tot stand gekomen. Er heeft eerst verdichting tussen de hoofdontsluitingswegen plaatsgevonden. Later zijn nieuwbouwbuurtten aan de buitenranden gebouwd. De meest recente uitbreiding is de wijk Talma in het noordwesten van Feanwâlden plaatsgevonden. Het beleid is gericht op de handhaving van het bestaande bebouwingsbeeld. Nieuwe uitbreiding van Feanwâlden zal plaatsvinden aan de oostzijde van het dorp.

HET JONGERE WOONGEBIED

De grotere groene ruimten zijn vastgelegd in aparte bestemmingen ('Groen' of 'Bos') die gericht zijn op behoud van deze functies. Voor de structuur en leefbaarheid van een bebouwd gebied zijn deze onbebouwde gebieden vaak van groot belang. Daarnaast zijn er in het plangebied nog een aantal kleine speel- of grasveldjes tussen bebouwing, die ook als groenvoorzieningen bestemd zijn. Een deel van deze veldjes is voorzien van speeltoestellen.

OPENBAAR GROEN

Voor verdere informatie over de ruimtelijke structuur van het plangebied wordt verwezen naar paragraaf 2.3, waar uitgebreid wordt ingegaan op het huidige omgevingsbeeld.

Juridische toelichting

7

7.1

Algemeen

Dit bestemmingsplan is opgesteld op basis van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro), het nieuwe Besluit ruimtelijke ordening (Bro), die zijn ingevoerd op 1 juli 2008. Dit houdt onder andere in dat in de Wet ruimtelijke ordening de strafbepaling en de algemene gebruiksbeplating is neergelegd, zodat deze niet meer opgenomen hoeven te worden in de planregels. Tevens is de uitsluiting van de aanvullende werking Bouwverordening onder de nieuwe Wro vervallen. Deze bepaling wordt niet meer opgenomen in de planregels.

In het nieuwe Besluit ruimtelijke ordening is een formulering opgenomen ten aanzien van de anti-dubbeltelregel en het overgangsrecht. Deze teksten zijn neergelegd in de planregels. De nieuwe regelingen hebben als gevolg dat het bestemmingsplan wat betreft de vorm en de inhoud enigszins kan afwijken van de tot nu toe gebruikelijke wijze van opstellen.

De regels van het bestemmingsplan zijn eveneens afgestemd op de op 1 oktober 2010 in werking getreden Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). In de Wabo worden begrippen als bouwvergunning, ontheffing en aanlegvergunning vervangen door de omgevingsvergunning. Deze veranderingen zijn conform de 'Werkafpraak SVBP begrippen vs. Wabo' van Geonovum verwerkt in de regels.

7.2

Bestemmingsplanprocedure

De bestemmingsplanprocedure is geregeld in de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). In de procedure zijn verschillende fasen te onderscheiden:

Vorbereidingsprocedure

Voor het opstellen van een voorontwerpbestemmingsplan verricht de gemeente onderzoek naar de toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen, naar de bestaande toestand en naar mogelijke en wenselijke ontwikkelingen binnen een gemeente.

Het voorontwerpbestemmingsplan wordt voor overleg gezonden aan de in artikel 3.1.1 van het Bro genoemde instanties. Bovendien wordt het voorontwerp ter inzage gelegd voor inspraak op de wijze zoals die in de gemeentelijke inspraakverordening is vastgelegd. De gemeente reageert vervolgens op het overleg ex artikel 3.1.1 Bro en de inspraak door in de toelichting van het plan op de gemaakte op- en aanmerkingen in te gaan en aan te geven welk standpunt de gemeente daarover inneemt.

Vaststellingsprocedure

Na aankondiging in de Staatscourant en in één of meer plaatselijke dag-, nieuws-, of huis-aan-huisbladen wordt het ontwerpbestemmingsplan gedurende 6 weken ter inzage gelegd. Gedurende deze periode kan een ieder zienswijzen omtrent het ontwerp naar voren brengen. Na afloop van de termijn van de terinzagelegging stelt de gemeenteraad het bestemmingsplan al dan niet gewijzigd uiterlijk 12 weken na de termijn van terinzagelegging vast.

Beroepsprocedure

Na de vaststelling van het bestemmingsplan maakt de gemeenteraad het vaststellingsbesluit bekend en legt het vastgestelde bestemmingsplan ter inzage. Indien Gedeputeerde Staten of de VROM inspectie een zienswijze hebben ingediend die door de gemeenteraad niet volledig is overgenomen of indien de gemeenteraad het bestemmingsplan gewijzigd heeft vastgesteld, geschiedt bekendmaking en terinzagelegging uiterlijk 6 weken na vaststelling. Uiterlijk 6 weken na terinzagelegging van het vaststellingsbesluit kan er beroep worden ingesteld bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Indien het bestemmingsplan ongewijzigd is vastgesteld en er gehoor is gegeven aan zienswijzen van Gedeputeerde Staten en/of de VROM inspectie wordt het vaststellingsbesluit door de gemeenteraad uiterlijk 2 weken na vaststelling bekend gemaakt. Tevens wordt uiterlijk 2 weken na vaststelling het bestemmingsplan ter inzage gelegd.

7.3

Inhoud bestemmingsplan

Op grond van artikel 3.1.3 Bro en artikel 3.1.6 Bro moet een bestemmingsplan worden vervat in:

1. een beschrijving van de bestemmingen, waarbij per bestemming het doel of de doeleinden worden aangegeven;
2. bij of krachtens wet kunnen bestemmingen worden voorgeschreven;
3. bij of krachtens wet kunnen regels worden voorgeschreven;
4. voor zover nodig uitwerkings-, wijzigings- en afwijkingsbepalingen.

Daarnaast dient een dergelijk plan vergezeld te gaan van een toelichting, waarin de aan het plan ten grondslag liggende gedachten, de uitkomsten van het onderzoek, de uitkomsten van het overleg en de rapportering van de inspraak zijn vermeld.

In het plan zijn de al dan niet in directe relatie met een bestemming staande voorzieningen, zoals ondergrondse leidingen, paden, voorzieningen ten behoeve van de waterbeheersing in de vorm van watergangen, duikers, waterkeringen e.d. in de bestemming begrepen, zonder dat dit uitdrukkelijk is vermeld. Ten aanzien van de planologische belangenafweging is een nadere regeling in het algemeen niet nodig. Voor zover uitsluiting of een nadere regeling gewenst is, kan dit uitdrukkelijk in de regels worden vermeld. Indien dergelijke voorzieningen beperkingen met zich meebrengen, kan dit in onderling overleg tussen belanghebbenden worden geregeld. Onder de zogenaamde getolereerde activiteiten zijn ingevolge Kroonjurisprudentie niet begrepen grootschalige voorzieningen, zoals het landelijke net van aardgasleidingen met een druk van 20 bar en meer. Voor dergelijke leidingen dient in bestemmingsplannen een regeling te worden opgenomen. Aan de zuidzijde van het plangebied komt een dergelijke leiding voor.

LEIDINGEN EN DERGELIJKE

Met betrekking tot het oprichten van windturbines kan worden opgemerkt dat de gemeente in beginsel positief staat ten opzichte van alternatieve energieopwekking. In verband met de geluidhinder zijn degelijke installaties echter ongewenst in komgebieden of de directe omgeving daarvan. In het voorliggende plan worden daarom geen windturbines toegestaan.

WINDTURBINES

Bij de regeling van de bedrijven, zoals die voorkomen binnen de bestemmingen 'Bedrijf', 'Centrum' en 'Wonen' is gebruik gemaakt van de categorie-indeling, zoals opgenomen in de VNG-publicatie Bedrijven en Milieuzonering (2009). In deze publicatie zijn, naast industriële bedrijven tevens andersoortige bedrijven, zoals agrarische bedrijven en detailhandelsbedrijven opgenomen. Een aantal van deze bedrijfstakken vragen, om planologisch relevante factoren, een afzonderlijke situering en een afzonderlijke bestemming.

REGELING
BEDRIJFSDOELEINDEN

De betreffende bedrijven zijn in de VNG-publicatie ingedeeld in de volgende klassen met bijbehorende gewenste afstand tot milieu gevoelige functies met betrekking tot omgevingstype 'rustige woonwijk' of 'rustig buitengebied':

- categorie 1 afstand 0 en 10 meter;
- categorie 2 afstand 30 meter;
- categorie 3.1 afstand 50 meter;
- categorie 3.2 afstand 100 meter.

Deze afstanden zijn als volgt als onderdeel van de bestemmingsomschrijving in een plan te vertalen:

- categorie 1: bedrijven toelaatbaar tussen of onmiddellijk naast woningen;
- categorie 2: bedrijven toelaatbaar tussen of naast woningen voor zover er geen sprake is van een specifieke woonbuurt;

- categorie 3: toelaatbaar aan de rand van woonwijken op enige afstand;
- categorie 4: toelaatbaar op enige afstand van woonwijken en daarvan gescheiden door andere dan woonfuncties bijvoorbeeld groen;
- categorie 5, 6: toelaatbaar op grote afstand van woongebieden.

In het onderhavige plan zijn binnen de bestemming 'Bedrijf' naast de bestaan- de bedrijven, bedrijven toelaatbaar uit de categorieën 1 en 2.

AFSTEMMING
WELSTANDSNOTA

In verband met de afstemming op de gemeentelijke welstandsnota is in de voorschriften een afstemmingsparagraaf opgenomen. Hierin is aangegeven dat wanneer de regels in het bestemmingsplan met betrekking tot de voorgeschreven goothoogte en bouwhoogte, de dakhelling en de plaatsing op het perceel ruimte bieden voor verschillende mogelijkheden van het realiseren van gebouwen deze ruimte tevens is bedoeld voor het kunnen stellen van voorwaarden op basis van de in artikel 12a van de Woningwet aangegeven welstandscriteria.

BOUWPERCEEL

In de regels is het begrip bouwperceel als volgt omschreven: een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

Ter toelichting kan het volgende worden opgemerkt. Met bouwperceel wordt fundamenteel iets anders bedoeld dan met bouwvlak. Het bouwvlak is bijvoorbeeld noodzakelijk wanneer men binnen een bestemmingsvlak de situering van gebouwen nader wenst aan te geven. Het is een bestuursrechtelijke term.

In feite is het bouwperceel het stuk grond dat bij de beoordeling van een aanvraag voor een omgevingsvergunning moet worden aangemerkt als behorende bij de aangevraagde bebouwing.

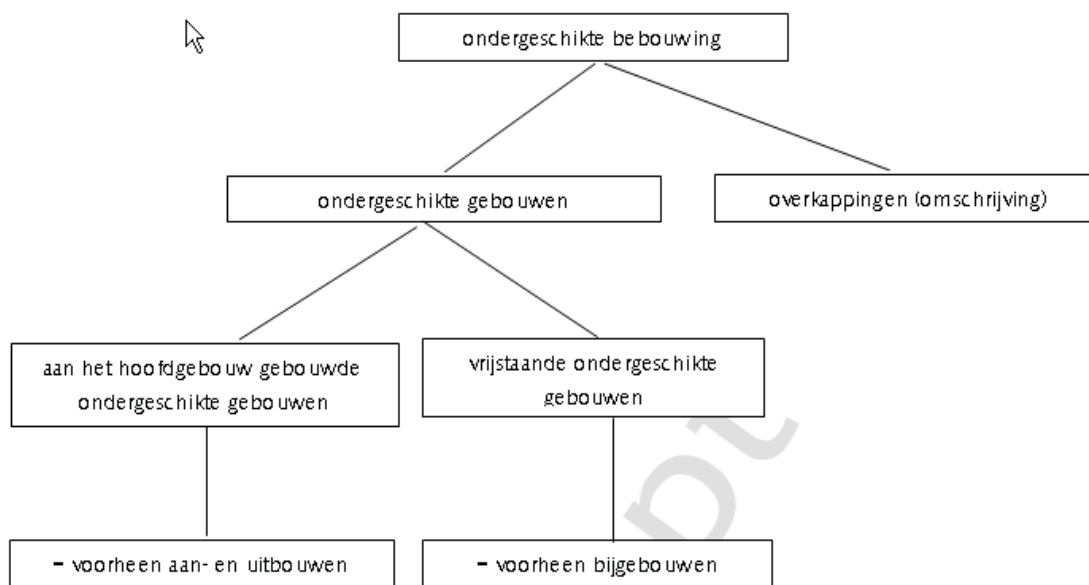
Het begrip 'bouwperceel' kan nodig zijn om het toelaatbare bebouwingsareaal rechtvaardig per vestiging, per bedrijf, per beheerseenheid of per wooneenheid etc. te verdelen. Zowel een bestemmingsvlak als een bouwvlak kan dan ook meerdere bouwpercelen omvatten.

ONDERGESCHIKTE
BOUWWERKEN

In de regels zijn de begrippen ondergeschikte bebouwing en ondergeschikte gebouwen opgenomen. "Ondergeschikte gebouwen" zijn aan- en uitbouwen aan het hoofdgebouw en vrijstaande bijgebouwen. Onder deze definitie vallen niet overkappingen, omdat dit geen gebouwen zijn. Daarom is ook het begrip "ondergeschikte bebouwing" opgenomen. Hieronder vallen de ondergeschikte gebouwen plus de overkappingen.

In de regels wordt verder een onderscheid gemaakt tussen "aan het hoofdgebouw gebouwde ondergeschikte gebouwen" (aan- en uitbouwen aan het hoofdgebouw) en "vrijstaande ondergeschikte gebouwen" (vrijstaande bijgebouwen).

De regeling voor ondergeschikte bebouwing is schematisch als volgt weergegeven (figuur 22):

Figuur 22. Schematische weergave regeling voor ondergeschikte bebouwing

7.4

Afzonderlijke bestemmingen

De bestemming 'Agrarisch' is gericht op de percelen in het plangebied met een agrarisch karakter en agrarische bedrijven. Binnen het plangebied is één agrarisch bedrijf actief. Voor dit bedrijf is in de bestemming een passende regeling opgenomen. Naast de agrarische bedrijfsactiviteiten zijn ook nevenactiviteiten binnen deze bestemming toegestaan. Hiervoor is een regeling opgenomen.

AGRARISCH

De bestemming 'Bedrijf' heeft betrekking op de (grotere) bedrijvigheid binnen het plangebied. De toelaatbaarheid van de bedrijven is in de "regeling bedrijfsdoeleinden" in paragraaf 7.3 al aan de orde geweest.

BEDRIJF

De in het plangebied gelegen transformatorhuisjes vallen onder de in het plan opgenomen bestemmingen. Zij zijn niet apart bestemd. De bestemming 'Bedrijf - Nutsvoorziening' heeft specifiek betrekking op de KPN-zendmast aan de zuidzijde van het plangebied.

BEDRIJF - NUTSVOORZIENING

Bestaande bedrijfswoningen zijn toegestaan binnen de bestemmingen 'Agrarisch', 'Bedrijf', 'Horeca' en 'Maatschappelijk'. In de bestemmingen 'Bedrijf' en 'Maatschappelijk' is ook een regel voor het bevoegd gezag opgenomen om bij omgevingsvergunning te kunnen afwijken van de regels voor de realisatie van nieuwe bedrijfswoningen. Voorwaarden zijn onder andere dat de woning nood-

BEDRIJFSWONINGEN

zakelijk is bij het bedrijf of de instelling en dat voldaan wordt aan milieuraandvoorwaarden.

Bij bedrijfswoningen zijn aan-huis-verbonden beroepen en bedrijven mogelijk indien aan de regels die hiervoor zijn opgenomen wordt voldaan.

- BOS De bestemming 'Bos' geldt voor opgaande beplanting. Het bosje in de Ir. Dirk Asjesloane is bijvoorbeeld als zodanig bestemd.
- CENTRUM De bestemming 'Centrum' betreft globaal genomen het gebied rond de kruising van de Haadstrjitte en de Feintensloane. Het verschil met de bestemming 'Wonen' ligt vooral in het feit dat in dit gebied behalve wonen ook winkels, maatschappelijke instellingen en zakelijke dienstverlening zonder plaatsbepaling mogelijk zijn. In deze bestemming zijn dan ook geen aanduidingen daarvoor opgenomen, waardoor de genoemde functies onderling uitwisselbaar zijn. Ook voor deze bestemming geldt dat de bestaande bebouwingsstructuur het uitgangspunt is.
- GROEN De bestemming 'Groen' heeft betrekking op openbare groenvoorzieningen. Hier kunnen bijvoorbeeld ook fiets- en wandelpaden gesitueerd zijn. Ook speeltuintjes en speelveldjes zijn in deze bestemming begrepen. In het noorden van het plangebied ligt een voormalige eendenkooi, wat nu een parkje is. Daarnaast vallen de volkstuinten binnen deze bestemming. Deze zijn op de plankaart nader aangeduid.
- MAATSCHAPPELIJK De bestemming 'Maatschappelijk' heeft betrekking op alle religieuze, medische, sociale, culturele en onderwijsinstellingen. De bestemmingsregeling sluit aan bij de huidige situatie, maar maakt de verschillende functies onderling uitwisselbaar.
- RECREATIE De bestemming 'Recreatie' heeft betrekking op de sportvelden en de sporthal aan de oostkant van het dorp. Alleen binnen het bouwvlak mag een gebouw worden gebouwd. Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zijn regels opgenomen.
- TUIN De voortuinen in de woongebieden zijn bestemd als 'Tuin'. Op deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd. Alleen erkers tot een breedte van ten hoogste 50% van de breedte van de voorgevel van het hoofdgebouw en tot een diepte van ten hoogste 1 meter en een bouwhoogte van ten hoogste de bovenzijde van de afgewerkte vloer van de tweede bouwlaag van het hoofdgebouw waaraan gebouwd wordt, zijn toegestaan. Op deze manier blijven de voortuinen van de woningen vrij van ondergeschikte bebouwing.

In uitzonderingssituaties kan middels een wijzigingsbevoegdheid onder voorwaarden medewerking worden verleend tot het deels bebouwen van deze gronden.

<p>De belangrijke doorgaande wegen binnen het plangebied zijn bestemd als 'Verkeer'. Bij de inrichting van deze bestemming wordt gestreefd naar een goede afwikkeling van het doorgaande verkeer.</p>	<p>VERKEER</p>
<p>De woonstraten, paden, parkeervoorzieningen en dergelijke zijn bestemd als 'Verkeer - Verblijf'. In deze bestemming komt de aanduiding "pad" voor op de Prysterikker om het huidige beeld van dit pad te bewaren.</p>	<p>VERKEER-VERBLIJF</p>
<p>De bestemming 'Water' heeft betrekking op de belangrijke waterlopen en vijvers in het plangebied.</p>	<p>WATER</p>
<p>De bestemming is gericht op woningen, al dan niet in combinatie met ruimte voor een aan-huis-verbonden beroep. De toegestane beroepen zijn gelimiteerd aan een bij de regels opgenomen bijlage 2. Andere (niet-woon)functies zijn toegestaan, mits daarvoor op de verbeelding aanduidingen zijn aangegeven. Het gaat dan om zakelijke dienstverlening.</p> <p>In de gebruiksregels is expliciet aangegeven dat vrijstaande ondergeschikte gebouwen niet gebruikt mogen worden ten behoeve van bewoning, een aan-huis-verbonden beroep en/of bedrijf. Daarnaast is niet-permanente bewoning uitgesloten, evenals het gebruik van gebouwen ten behoeve van seksinrichtingen en koffiehuisen/coffeeshops. In de bestemming is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor een functieverandering van de bestaande bijzondere functies naar maatschappelijke dienstverlening of een kleinschalig bedrijf. Daarnaast is er een wijzigingsbevoegdheid opgenomen om de bouw van acht nieuwe woningen mogelijk te maken; op de plankaart is met een aanduiding aangegeven waar dit is toegestaan. Tot slot is het nog mogelijk om, onder voorwaarden, bouwvlakken te wijzigen.</p>	<p>WONEN</p>
<p>De huidige stedenbouwkundige structuur is uitgangspunt. Behalve van bebouwingsregels is hier gebruik gemaakt van bouwvlakken en andere aanduidingen op de verbeelding. Wel is de juridische vormgeving zodanig dat veranderingen van woningen en ondergeschikte bebouwing mogelijk is, zolang de hoofdstructuur en het woonklimaat in het algemeen niet worden aangetast.</p>	
<p>Voor de overige binnen het plangebied aanwezige woonvoorzieningen voor ouderen is de bestemming 'Wonen - Bijzondere woondoeleinden' opgenomen. Het gaat hierbij om woonvoorzieningen in combinatie met zorg. De huidige bebouwingstypologie en -omvang is het uitgangspunt.</p>	<p>WONEN - BIJZONDERE WOONDOELEINDEN</p>
<p>In juni 2011 is voor het psychogeriatrisch verzorgingshuis (met dagopvang) Talmahûs een nieuw bestemmingsplan vastgesteld. Dit bestemmingsplan maakte de verbouwing van het Talmahûs mogelijk. In het voorliggende bestemmingsplan zijn de 2011 mogelijk gemaakte veranderingen aan het verzorgingshuis weer overgenomen. Daartoe is voor het Talmahûs een aparte bestemming opgenomen: 'Wonen - Talmahûs'. Op kleine schaal zijn hier voorzieningen ten behoeve van het verzorgingstehuis toegestaan, zoals detailhandel, horeca en</p>	<p>WONEN - TALMAHÛS</p>

maatschappelijke voorzieningen. Ook is het mogelijk een kinderopvang te realiseren binnen de bestemming.

LEIDING - GAS De dubbelbestemming 'Leiding - Gas' heeft betrekking op de gasleiding binnen het plangebied (gelegen aan de zuidzijde van het plangebied, parallel aan het spoor). Bebouwing anders dan ten behoeve van deze dubbelbestemming is niet toegestaan.

WAARDE - ARCHEOLOGIE Op de gronden met de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie' mogen bouwwerken met een oppervlakte groter dan 50 m² slechts worden gebouwd, indien daar door het bevoegd gezag bij omgevingsvergunning van afgeweken wordt. Een omgevingsvergunning wordt slechts verleend indien de archeologische waarden door de bouwactiviteiten niet onevenredig worden geschaad. Een vergelijkbare regeling is opgenomen voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden met een oppervlakte van meer dan 50 m², met dien verstande dat hiervoor middels een omgevingsvergunning van mag worden afgeweken.

STRAALPAD De gebiedsaanduiding "vrijwaringszone - straalpad" heeft betrekking op de in het plangebied gelegen straalpaden. Hier geldt een maximale bouwhoogte van 15 meter.

7.5

Wijzigingsbevoegdheden

In het bestemmingsplan zijn ten behoeve van woningbouw en ruimtelijke ontwikkelingen een aantal wijzigingsbevoegdheden opgenomen. Het betreft de volgende ontwikkelingen:

Ontwikkeling Centrumgebied

De eerste wijzigingsbevoegdheid betreft het wijzigingsgebied "Centrum". Deze wijzigingsbevoegdheid heeft betrekking op de Koemarkt en omgeving, waaronder de vier braakliggende terreinen aan de Feintensloane, de Haadstrjitte en de Fennen.

Op de locatie Koemarkt is een aantal jaar geleden door Woningcorporatie Thús Wonen in samenwerking met de gemeente Dantumadiel een aantal huur- en koopappartementen en commerciële ruimten ontwikkeld.

Het oorspronkelijke project 'Koemarkt' is echter niet volledig volgens plan gerealiseerd. Zo is het Multifunctioneel Centrum dat gepland was op de Koemarkt niet ontwikkeld. Daarnaast is ervoor gekozen om de Hubo te huisvesten in het voormalig pand van de C1000. Het winkelplein heeft daardoor geen verbinding met de lintbebouwing aan de doorgaande weg.

Met de 'Routekaart naar vitale dorpen' is de keuze gemaakt om prioriteit te geven aan de ontwikkeling van het centrumgebied van Feanwâlden.

Als gevolg van herontwikkeling van het centrum, zowel invulling van braakliggende terreinen als de opwaardering van de openbare ruimte, wordt aan het centrumgebied meer uitstraling gegeven. Omdat ten tijde van de opstelling van dit bestemmingsplan de exacte plannen voor herontwikkeling nog niet voldoende concreet zijn uitgewerkt worden deze ontwikkelingen mogelijk gemaakt door het toepassen van een wijzigingsbevoegdheid.

Acht woningen aan de lisbaanstrjitte

De tweede wijzigingsbevoegdheid maakt de bouw van woningen mogelijk aan de lisbaanstrjitte (aan de zuidzijde van het plangebied). Op deze locatie stond een rijtje woningen, dat inmiddels is gesloopt. Indien voldaan wordt aan de in artikel 17 ('Wonen'), lid 9 opgenomen voorwaarden, is het mogelijk hier maximaal acht woningen te realiseren. Onder de voorwaarden is onder meer opgenomen dat voldaan moet worden aan de eisen omtrent geluidhinder.

Drie woningen in het kader van het sletten romte belied

De derde wijzigingsbevoegdheid heeft betrekking op de bouw van drie woningen op individuele kavels, op basis van het 'sletten romte belied'. Per wijzigingsgebied mag ten hoogste één woning worden gerealiseerd, indien voldaan wordt aan de in artikel 26 onder b genoemde voorwaarden.

E c o n o m i s c h e h a a l b a a r h e i d

Dit plan heeft in de eerste plaats met name tot doel de bestaande situatie te actualiseren. De kosten voor het opstellen van dit plan komen voor rekening van de gemeente..

De enige kosten die verder uit dit plan kunnen voortvloeien zijn planschadekosten. Deze zijn op voorhand niet uit te sluiten. De gemeente zal daarom bij iedere aanvraag om een omgevingsvergunning of een verzoek tot wijziging, bezien of er planschade kan ontstaan. Indien dit het geval kan zijn, zal met de belanghebbende aanvrager een overeenkomst worden gesloten, zoals bedoeld in artikel 6.4a van de Wro. Daarmee kan worden voorkomen dat de gemeenschap de planschadekosten moet betalen die gemaakt worden in het belang van de aanvrager.

Mochten er in de toekomst, naast de nieuwbouw van de twee woningen, toch ontwikkelingen zijn waarbij de gemeente kosten moet maken, dan zullen die uitsluitend onder de wijzigingsbevoegdheden vallen. Er zal dan eerst worden bezien of er een kostenverhaalovereenkomst kan worden gesloten. In het uiterste geval kan worden overwogen om bij wijzigingsbevoegdheden een exploitatieplan vast te stellen. Dat is geen uitgangspunt en gezien de ontwikkelingsmogelijkheden niet de verwachting.

Overleg en inspraak

Het bestemmingsplan heeft van 13 december 2012 tot en met 23 januari 2013 voor een ieder ter inzage gelegen. Op 10 januari 2013 is een inloopavond georganiseerd. Op het plan zijn geen inspraakreacties binnengekomen.

Het plan is tevens voor overleg ex artikel 3.1.1. Wro toegestuurd aan diverse partners. Van de Provinsje Fryslân, het Wetterskip, de N.V. Nederlandse Gasunie en Brandweer Fryslân is een overlegreactie binnengekomen (zie bijlage 1). Deze worden in het navolgende behandeld.

Provinsje Fryslân

Opmerking

De Provinsje Fryslân verzoekt de wijzigingsmogelijkheid in artikel 26, lid c voor de vestiging van detailhandel zodanig aan te passen dat de vestiging van detailhandel alleen mogelijk is in het kernwinkelgebied of daar direct op aansluit. Voor het overige merkt de Provinsje Fryslân op dat de provinciale belangen goed zijn verwerkt.

Reactie

De wijzigingsmogelijkheid is beperkt in die zin dat aan de wijzigingsmogelijkheid voor vestiging van een detailhandelsbedrijf dezelfde volgende voorwaarde is verbonden als voor de vestiging van publieksgerichte functies, namelijk dat deze centraal binnen de kern worden gesitueerd.

Wetterskip Fryslân

Opmerking

Wetterskip Fryslân geeft aan dat voor het plan nog geen watertoets is doorlopen. In de overlegreactie geeft het Wetterskip Fryslân daarom het wateradvies voor het plan.

Hierin geeft Wetterskip Fryslân aan dat voor de ontwikkelingen die na een wijzigingsprocedure mogelijk worden gemaakt, vroegtijdig overleg zal worden gevoerd met het Wetterskip en een watertoets doorlopen dient te worden. Dit kan ook digitaal. Voor het bestemmingsplan geeft het Wetterskip een positief wateradvies.

Reactie

De gemeente bedankt het Wetterskip voor het positieve wateradvies. Wanneer van de wijzigingsbevoegdheden gebruik wordt gemaakt, zal een watertoets worden doorlopen.

N.V. Nederlandse Gasunie

Opmerking

De Gasunie constateert dat de wro-zone wijzigingsgebied woningbouw voor een klein gedeelte binnen de belemmeringenstrook van de gastransportleiding van de Gasunie ligt. Om misverstanden te voorkomen verzoekt de Gasunie de wijzigingszone voor woningbouw zodanig aan te passen dat deze buiten de belemmeringenstrook valt.

Reactie

De grens van de wijzigingszone is aangepast, conform het verzoek van de Gasunie.

Opmerking

De Gasunie verzoekt de regels ('Leiding - Gas') op de volgende drie punten aan te passen.

De Gasunie stelt dat artikel 20.3 'Leiding - Gas' in strijd is met het bepaalde in artikel 14, derde lid Bevb, aangezien dit artikel geen mogelijkheid biedt voor beoordelingsvrijheid. De Gasunie verzoekt dan ook het woord 'onevenredige' in artikel 20.3 te schrappen.

Naar de mening van de Gasunie zijn de opgenomen werken en werkzaamheden in artikel 20.1 'Leiding - Gas' onvoldoende om een veilig en bedrijfszeker gastransport te kunnen waarborgen. De Gasunie verzoekt daarom artikel 20.4 onder a. aan te vullen zodat ook "het aanbrengen en rooien van diepwortelende beplanting en/of hoogopgaande beplanting, waaronder bijvoorbeeld rietbeplanting" en "het permanent opslaan van goederen" verboden zijn binnen de belemmeringenstrook, behoudens met een omgevingsvergunning voor de activiteit "aanleg".

De Gasunie verzoekt artikel 20.4 onder c. aan te vullen met "het vermelde advies betreft de belangen in verband met de veilige ligging van de leiding en het voorkomen van schade aan de leiding".

Reactie

De regels zijn aangepast conform het verzoek van de Gasunie.

Opmerking

De Gasunie merkt op dat door de wijzigingsmogelijkheid ten behoeve van de bouw van 8 woningen een bijdrage wordt geleverd aan de toename van het groepsrisico. De Gasunie adviseert een groepsrisicoberekening te maken.

Reactie

Als een van de voorwaarden voor het toepassen van de wijzigingsmogelijkheid is in de regels aangegeven dat "vooraf een onderzoek op het gebied van externe veiligheid wordt uitgevoerd en hieruit blijkt dat het wijzigingsplan uitvoerbaar is". Hiermee wordt verzekerd dat ook een groepsrisicoberekening zal worden uitgevoerd en daarmee wordt tegemoet gekomen aan de opmerking van de Gasunie.

Opmerking

Ten slotte verzoekt de Gasunie de tekst in paragraaf 5.4.4, waarin staat vermeld dat aan de Feintensloane een meet- en regelstation ligt, te wijzigen. Het betreft namelijk een gasontvangstation.

Reactie

De toelichting is aangepast.

Brandweer Fryslân

Opmerking

De brandweer merkt op dat in het bestemmingsplan is uitgegaan van nieuwe plaatsgebonden risicocontouren rondom het bestaande LPG-tankstation. De brandweer geeft aan dat deze afstanden helaas niet kunnen worden gehanteerd, omdat het ontwerpbesluit hierover door het ministerie is ingetrokken (brief IENM/BSK-2013/13013 d.d. 14 februari 2013). In de brief is ook aangegeven dat voor het beperkt aantal bestaande tankstations die nu niet aan de grotere afstanden kunnen voldoen een oplossing wordt voorbereid via bestaande milieuregelgeving of anderszins.

Reactie

Naar aanleiding van de brief over intrekking van het voorstel door het ministerie is de tekst in het bestemmingsplan aangepast. Er vallen nu 5 bestaande woningen binnen de plaatsgebonden risicocontour rond het bestaande vulpunt. Over de ontstane saneringssituatie is contact opgenomen met het ministerie. In overleg met de betrokkenen zal worden bezien hoe dit opgelost kan worden.

Opmerking

De brandweer adviseert om een verantwoording van het groepsrisico op te stellen. Daarbij merkt de brandweer op dat wat betreft buisleidingen volstaan kan worden met een korte verantwoording en dat het vervoer over het spoor niet relevant is. Ook merkt de brandweer op dat ten aanzien van bestrijdbaarheid en inzetbaarheid reeds overleg is gevoerd met de brandweer Noord Oost Fryslân en dat uit dit overleg naar voren kwam dat er wat betreft de bestrijdbaarheid een mogelijk knelpunt kan ontstaan door gebrek aan secundair bluswater, maar dat gezien de hoge mate van zelfredzaamheid en het conserverende karakter van het bestemmingsplan geen verdere maatregelen worden voorgesteld.

Reactie

In aanvulling op alle gegevens met betrekking tot het groepsrisico die al in de toelichting van het plan zijn verwerkt, heeft de gemeente een notitie door de Milieuadviesdienst laten opstellen, waarin nogmaals een verantwoording van het groepsrisico is gegeven. Deze notitie is als bijlage 2 bij het bestemmingsplan gevoegd.

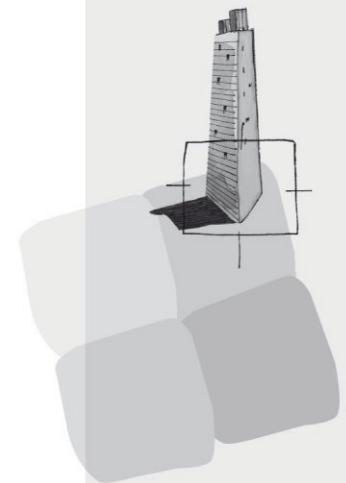
Colofon

Opdrachtgever
Gemeente Dantumadiel

Bestemmingsplan
BügelHajema Adviseurs b.v.

Projectleiding
BügelHajema Adviseurs b.v.

Projectnummer
040.00.07.34.00

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordering en Milieu BNSP
Balthasar Bekkerwei 76
8914 BE Leeuwarden
T 058 215 25 15
F 058 215 91 98
E leeuwarden@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort